

Medzinárodný výbor pre pravidlá

VAR protokol

Hlavné definície a základné pojmy

Nasledujúce definície, výrazy a skratky sú veľmi často používané v tejto príručke

- AR Asistent rozhodcu
- AAR Pomocný asistent rozhodcu
- APP Útočná fáza („Attacking Possession Phase“)
- AVAR Asistent video asistenta rozhodcu
- ČK Červená karta
- DOGSO Zmarenie jasnej gólovej príležitosti
- GLT Technológia bránkovej čiary („Goal line technology“)
- HNS Hrubé nešportové správanie
- KFPM Kopy zo značky pokutového kopu
- KzR Kop z rohu
- OFR Preskúmanie pri hracej ploche
- PK Pokutový kop
- RA Asistent preskúmania
- RI Inštruktor rozhodcu
- RO Operátor pre opakované záznamy („Replay operator“)
- RRA Rozhodcovská zóna preskúmania („Referee Review Area“)
- SFP Surová hra („Serious Foul Play“)
- SPA Zabránenie sľubne sa rozvíjajúcej útočnej akcie
- STP Poskytovateľ technického systému
- VAR Video asistent rozhodcu
- VK Voľný kop
- VOR Operačná video miestnosť („Video Operating Room“)

VAR Protokol

Protokol – princípy, praktické opatrenia a postupy

VAR protokol v čo najväčšej možnej miere zodpovedá princípom a filozofii Pravidiel futbalu.

Použitie video asistenta rozhodcu (VAR) je dovolené iba vtedy, keď organizátor stretnutia alebo súťaže splnil požiadavky VAR protokolu a dostal písomné povolenie od IFAB a FIFA.

Princípy

Použitie VAR na futbalových stretnutiach je založené na sérii princípov a pravidiel, ktoré musia byť priamo aplikované, respektíve použité v každom stretnutí, ktoré využíva VAR.

1. Video asistent rozhodcu (VAR) je členom rozhodcovského tímu s nezávislým prístupom k záznamu stretnutia, ktorý môže asistovať rozhodcovi iba v prípade **„jasnej a očividnej chyby“** alebo **„prehliadnutia vážneho incidentu/priestupku“** v súvislosti s:

a. gólom

b. pokutovým kopom

c. priamo udelenou červenou kartou (nie druhou žltou kartou/napomenutím)

d. **chybnou identifikáciou** (keď rozhodca napomenie alebo vylúči z hry nesprávneho hráča družstva, ktoré sa dopustilo priestupku)

2. Rozhodca musí vždy urobiť rozhodnutie. Rozhodca nemôže nerozhodnúť a potom požiadať VAR, aby rozhodol. Rozhodnutie, ktoré umožní pokračovať v hre po údajnom priestupku, môže byť preskúmané (skontrolované).

3. **Pôvodné rozhodnutie** vykonané rozhodcom **nebude zmenené**, pokiaľ opakovaný videozáznam nepreukáže, že **toto rozhodnutie bolo „jasnou a očividnou chybou“**.

4. **Iba rozhodca môže navrhnúť preskúmanie záznamu**, VAR (a ostatní členovia rozhodcovského tímu) môžu rozhodcovi iba odporučiť preskúmanie záznamu.

5. **Konečné rozhodnutie je vždy vykonané rozhodcom**, a to buď na základe informácie od VAR alebo na základe prezretia videozáznamu rozhodcom vo **vyhradenom území mimo hracej plochy**, ktoré je na tieto účely určené. (faktické / subjektívne)

6. **Presnosť rozhodnutia je dôležitejšia ako rýchlosť**, z uvedeného dôvodu nie je preň určený časový limit.

7. Hráči a členovia realizačného tímu počas prezerania videozáznamu, procesu skúmania a konečného rozhodovania **nesmú rozhodcu obkolesiť** alebo sa ho pokúsiť ovplyvňovať.

8. Rozhodca musí zostať **počas procesu skúmania „viditeľný“**, aby sa zaistila transparentnosť.

9. Ak hra pokračuje po priestupku/incidente, ktorý je neskôr preverovaný, **žiadny disciplinárny trest**, ktorý bol rozhodcom udelený po priestupku/incidente, **nie je zrušený**, dokonca ani vtedy, keď bolo pôvodné rozhodnutie zmenené (s výnimkou napomenutia za zmarenie sľubne sa rozvíjajúcej akcie alebo vylúčenia z hry za zmarenie jasnej gólovej príležitosti).

10. Ak bola hra prerušená a následne znovu bolo na ňu nadviazané, rozhodca nemôže prezrieť záznam (vykonať preskúmanie, skontrolovanie), s výnimkou situácie týkajúcej sa chybného identifikácie hráča alebo prípadného priestupku za hrubé nešportové správanie, opľutie, pohryzenie alebo za extrémne pohoršujúce, urážlivé a/alebo vulgárne gesto.

11. Úsek hry pred a po incidente/priestupku, ktorý je určený na preskúmanie je definovaný v Pravidlách futbalu a vo VAR protokole.

12. Keďže VAR automaticky sleduje a preveruje každé rozhodnutie/situáciu, tréneri alebo hráči nesmú o ich preskúmanie žiadať.

Preskúmanie závažných rozhodnutí/incidentov, ovplyvňujúcich priebeh stretnutia

Rozhodca môže prijať asistenciu (pomoc) od VAR iba v prípade štyroch kategórií uvedených vyššie v princípoch tohto protokolu (1. a - d). Vo všetkých týchto prípadoch/situáciách sa môže použiť VAR až po originálnom (prvom) rozhodnutí rozhodcu, (vrátane umožnenia pokračovať v hre), alebo ak členovia rozhodcovského tímu prehliadli vážny incident/priestupok.

Pôvodné rozhodnutie rozhodcu nemôže byť zmenené, pokiaľ nedôjde k „**jasnej a očividnej chybe**“ (vrátane akéhokoľvek rozhodnutia rozhodcu, ktoré vykonal na základe informácie od ostatných rozhodcov, napríklad týkajúce sa hráča v postavení mimo hry).

Kategórie rozhodnutí/prípadoch, ktoré smú byť preskúmané v prípade potenciálnej „jasnej a očividnej chyby“ alebo „prehliadnutia vážneho priestupku/incidentu“ sú:

a) Dosiahnutie gólu

Priestupok hráča družstva, ktoré dosiahlo gól a priestupok sa stal v útočnej fáze, vrátane

- priestupku útočiaceho družstva pri rozvinutí gólovej akcie alebo pri dosiahnutí gólu (zakázaná hra rukou, zakázaná hra a podobne)
- postavenia hráča mimo hry: pozícia a priestupok
- lopty mimo hry pred dosiahnutím gólu
- rozhodnutia, týkajúceho sa dosiahnutia respektíve nedosiahnutia gólu

b) Pokutový kop

- nesprávne nariadený pokutový kop
- priestupok na nariadenie pokutového kopu, ktorý nebol potrestaný
- miesto priestupku (vo vnútri alebo mimo pokutového územia)
- priestupok útočiaceho družstva, ktorý predchádzal nariadeniu pokutového kopu
- lopta mimo hry pred priestupkom
- priestupok brankára a/alebo hráča vykonávajúceho pokutový kop
- predčasný vstup hráča útočiaceho družstva alebo brániaceho družstva do pokutového územia, pričom sa tento následne priamo zapojí do hry potom, čo sa lopta odrazí od bránkovej žrde, brvna alebo brankára

c) Priamo udelená červená karta (nie druhá žltá karta/napomenutie)

- zmarená jasná gólová príležitosť (najmä miesto priestupku a pozície ostatných hráčov)
- surová hra
- hrubé nešportové správanie, pohryzenie alebo oplútie ktorejkoľvek osoby
- používanie pohoršujúcich, urážlivých alebo vulgárnych gest

d) Chybná identifikácia vinníka (keď rozhodca napomenie alebo vylúči z hry nesprávneho hráča previnivšieho sa družstva).

Ak rozhodca potrestá priestupok a potom chybne udelí nesprávnemu hráčovi previnivšieho sa družstva žltú alebo červenú kartu, **identita vinníka musí byť skontrolovaná**. Samotný priestupok sám o sebe nemôže byť preskúmaný, okrem priestupkov týkajúcich sa dosiahnutia gólu, a ďalej priestupkov, za ktoré sa nariaďuje pokutový kop alebo priamo udeľuje červená karta.

Praktické opatrenia

Používanie VAR počas stretnutia zahŕňa nasledujúce praktické opatrenia:

- (VAR) video asistent rozhodcu sleduje futbalové stretnutie vo (VOR) video operačnej miestnosti, pričom mu asistuje (AVAR) asistent video asistenta rozhodcu a operátor pre opakované záznamy (RO)
- v závislosti na počte uhlov kamery (respektíve iných faktorov) môže byť prítomných aj viac asistentov VAR a viac operátorov pre opakované záznamy
- počas futbalového stretnutia prístup do video operačnej miestnosti (VOR) a právo komunikovať s VAR, AVAR a operátorom majú iba oprávnené osoby
- VAR má nezávislý prístup k prehrávaniu a kontrole televíznych záznamov
- VAR je pripojený ku komunikačnému systému rozhodcov stretnutia a môže počuť všetko o čom rozhodcovský tím na hracej ploche komunikuje. VAR môže komunikovať len s rozhodcom a to po stlačení tlačidla (aby sa predišlo k rušeniu rozhodcu konverzáciou vo video operačnej miestnosti)
- ak je VAR zaneprázdnený kontrolou alebo preverovaním priestupku, tak môže s rozhodcom komunikovať asistent video asistenta rozhodcu (AVAR) obzvlášť, ak je potrebné hru čo najskôr prerušiť alebo zabezpečiť to, aby sa v hre nepokračovalo
- ak sa rozhodca rozhodne prezrieť si opakovaný záznam, VAR vyberie najlepší uhol a rýchlosť prehrávania. Rozhodca môže požiadať o dodatočné prehratie priestupku/situácie/incidentu aj z iného uhla a inou rýchlosťou.

Postupy Tabuľka

Pôvodné rozhodnutie rozhodcu

- Rozhodca a ostatní rozhodcovia musia vždy urobiť prvotné rozhodnutie (vrátane akejkoľvek disciplinárnej akcie), ako keby nebol prítomný VAR (okrem prípadu prehliadnutia vážneho incidentu/priestupku)
- Rozhodca a ostatní rozhodcovia nemajú povolené nevykonať rozhodnutie, keďže by to mohlo viesť k „slabému, nerozhodnému, nespoľahlivému“ rozhodovaniu a k príliš veľkému množstvu preskúmaní a zároveň k značným problémom v prípade zlyhania tejto technológie
- Rozhodca je jediná osoba, ktorá môže urobiť konečné rozhodnutie, VAR má rovnaký status ako ostatní rozhodcovia a môže rozhodcovi iba asistovať
- Oneskorenie signalizácie zástavkou / píšťalkou pri priestupku je povolené iba *pri sľubnej útočnej akcii*, keď hráč má sľubnú možnosť dosiahnuť gól alebo má voľný priestor pre vniknutie do pokutového územia súpera.
- Ak asistent rozhodcu pozdrží signalizáciu zástavkou pri priestupku, tak musí zdvihnúť zástavku, ak má byť
 - udelená ČK pri dosiahnutí gólu, pri pokutovom kope alebo pri zmarení jasnej gólovej príležitosti alebo
 - je nariadený kop z rohu, alebo voľný kop v neprospech brániaceho družstva, alebo vhadzovanie lopty spoza postrannej čiary, alebo ak držanie lopty po ukončení počiatočného útoku APP zotrváva u previnivšieho sa družstva

Kontrola

- VAR automaticky „**kontroluje**“ záznamy videokamier pri každom potenciálnom, alebo reálnom dosiahnutí gólu (za „potenciálny gól“ považujeme situáciu, keď lopta nespozorovane prejde za bránkovú čiaru v priestore brány, alebo rozhodca/AR nesprávne posúdi túto situáciu, napr. ak sa počas stretnutia nepoužíva technológia bránkovej čiary), prípadne dôjde k incidentu/rozhodnutiu o nariadení pokutového kopu, alebo priamemu udeleniu červenej karty, alebo v prípade chybnnej (nesprávnej) identifikácie hráča, použitím rôznych uhlov kamery a rýchlostí prehrávania
- VAR môže „**kontrolovať**“ video záznamy v normálnej rýchlosti a/alebo v spomalenom režime, ale vo všeobecnosti by malo byť prehrávanie v spomalenom režime použité iba na overovanie faktov, akými sú napríklad pozícia priestupku alebo hráča, bod kontaktu pri fyzických priestupkoch alebo zakázanej hre rukou, pri lopte mimo hry (vrátane rozhodnutia o dosiahnutí alebo nedosiahnutí gólu). Pri určení „intenzity“ priestupku by mala byť použitá normálna rýchlosť prehrávania, rovnako ako aj pri rozhodnutí, či sa jednalo o úmyselnú, zakázanú hru rukou
- Ak „**kontrola**“ neodhalí „jasnú a očividnú chybu“ alebo „prehliadnutie vážneho incidentu/priestupku“, potom nie je zvyčajne potrebné, aby VAR komunikoval s rozhodcom – prebieha len „**tichá kontrola**“. Avšak niekedy takáto tichá kontrola pomáha rozhodcovi alebo asistentom rozhodcu lepšie manažovať hráčov a samotné stretnutie, najmä ak VAR potvrdí, že nedošlo k „jasnej a očividnej chybe“ alebo nebol „prehliadnutý vážny incident/priestupok“
- Ak je potrebné, aby sa odložilo pokračovanie v hre kvôli „**kontrole**“, rozhodca bude toto signalizovať zreteľným pridržením prsta na slúchadle/headsete a natiahnutou druhou pažou. Tento signál znamená, že rozhodca dostáva informácie od VAR alebo ostatných rozhodcov a preto sa signalizuje až do skončenia „**kontroly**“
- Ak „**kontrola**“ naznačuje predpokladanú „jasnú a očividnú chybu“ alebo „prehliadnutie vážneho incidentu/priestupku“, VAR bude túto informáciu komunikovať s rozhodcom, ktorý potom rozhodne, či bude alebo nebude iniciovať preskúmanie záznamu.

Preskúmanie záznamu

- rozhodca môže iniciovať „**preskúmanie**“ potenciálnej „jasnej a očividnej chyby“, alebo „prehliadnutie vážneho incidentu/priestupku“, keď:
 - VAR (alebo niektorý z ostatných rozhodcov) **odporúča preskúmanie** záznamu
 - rozhodca sa **domnieva**, že bol „prehliadnutý vážny incident/priestupok“
 - ak už hra bola prerušená, rozhodca nedovolí pokračovanie v hre

- ak hra ešte nebola prerušená, rozhodca ju preruší v čase, keď sa lopta nachádza v neutrálnej zóne/situácii (zvyčajne až vtedy, keď ani jedno družstvo nie je v útoku)
- V oboch situáciách musí rozhodca ukázať, že bude nasledovať preskúmanie záznamu, a to jasnou signalizáciou **symbolu televíznej obrazovky** (obrys televíznej obrazovky).
- VAR opíše rozhodcovi, čo je možné vidieť na opakovanom zázname, ale nie aké rozhodnutie by malo byť vykonané, a rozhodca potom:
 - vykoná konečné rozhodnutie na základe vlastného uváženia a informácie od VAR, a ak je to potrebné za pomoci ostatných rozhodcov (**preskúmanie len na základe informácie od VAR**) alebo
 - si ide prezrieť opakovaný záznam (**OFR**) do zóny pre preskúmanie (na určenom mieste mimo hracej plochy k tomuto účelu určenom (RRA)) a to predtým, ako oznámi konečné rozhodnutie. Ostatní rozhodcovia si neprezerajú záznam, pokiaľ ich o to rozhodca, za výnimočných, ním zvážených okolností, nepožiadá
- Na konci oboch kontrolných procesov, rozhodca opäť ukáže **symbol televíznej obrazovky** a ihneď po ňom musí nasledovať konečné rozhodnutie.
- Pre faktické rozhodnutia, ako sú napríklad miesto priestupku alebo pozícia hráča (pri hráčovi mimo hry), miesto kontaktu (pri zakázanej hre rukou, zakázanej hre), lokalizovanie miesta (mimo alebo vo vnútri pokutového územia), lopta mimo hracej plochy a podobne, je vhodná **len VAR kontrola. Kontrola na mieste pri hracej ploche (OFR)** k tomu určenom môže byť využitá pre faktické rozhodnutie, ak to prispeje k riadeniu hráčov, respektíve stretnutia alebo k väčšej „akceptácii“ rozhodnutia (napríklad pri kritickom rozhodnutí, ktoré môže ovplyvniť priebeh stretnutia v jeho záverečnej časti)
- Pre subjektívne rozhodnutia, ako sú napríklad intenzita napádania, ovplyvnenie hry/súpera pri zvažovaní, či išlo o hráča mimo hry, zakázanú hru rukou (miesto, úmysel, atď.) je často krát vhodná **kontrola na mieste na to určenom pri hracej ploche (OFR)**
- Rozhodca môže požiadať o zábery z rozličných uhlov kamery alebo v rôznej rýchlosti prehrávania, ale vo všeobecnosti, spomalené zábery by mali byť použité len na zistenie faktov, ako sú napríklad miesto priestupku, pozícia hráča, miesto kontaktu pri fyzických priestupkoch a zakázanej hre rukou, lopta mimo hry (vrátane dosiahnutia alebo nedosiahnutia gólu). Normálna rýchlosť by mala byť použitá na určenie „intenzity“ priestupku alebo na rozhodnutie o tom, či bola hra rukou „úmyselná“
- Pri rozhodnutiach o priestupkoch týkajúcich sa gólov, pokutového kopu, udelenia červenej karty pre zmarenie jasnej gólovej príležitosti, môže byť potrebné prehodnotiť útočnú fázu hry, ktorá viedla priamo k rozhodnutiu o prípadnom

priestupku, pričom sa to môže týkať skutočnosti, ako útočiacie družstvo získalo loptu v priebehu hry

- Pravidlá futbalu nedovoľujú zmeniť rozhodnutie (pri kope z rohu, vhadzovaní lopty spoza postrannej čiary a podobne), ak sa na hru už nadviazalo. Z uvedeného dôvodu preto nie je možné si záznam prezrieť
- Ak bola hra prerušená a následne sa v nej pokračovalo, rozhodca môže nariadiť preskúmanie a udeliť primerané disciplinárne opatrenia len v prípade chybnnej identifikácie hráča alebo potenciálneho vylúčenia týkajúceho sa hrubého nešportového správania, plútia, hryzenia alebo použitia extrémne urážlivého, pohoršujúceho alebo vulgárneho gesta
- Proces preverovania by sa mal uskutočniť čo najefektívnejšie, hoci presnosť konečného rozhodnutia je dôležitejšia ako rýchlosť. Z tohto dôvodu, obzvlášť v niektorých zložitých situáciách, pri ktorých je potrebné nanovo prehodnotiť rozhodnutie/incident, nie je stanovený žiaden maximálny časový limit pre tento preverovací proces

Konečné rozhodnutie

- Keď je proces preverovania ukončený, rozhodca musí signalizovať **symbol televíznej obrazovky** a oznámiť konečné rozhodnutie
- Rozhodca potom vykoná, zmení alebo zruší akýkoľvek disciplinárny trest (v prípade potreby) a v súlade s Pravidlami futbalu dá pokyn na pokračovanie v hre

Hráči, náhradníci a členovia realizačných tímov

- Keďže VAR automaticky „**kontroluje**“ každú situáciu alebo rozhodnutie, nie je dovolené, aby tréneri alebo hráči žiadali o ich „**kontrolu**“ alebo „**preskúmanie**“
- Hráči, náhradníci a členovia realizačných tímov sa nesmú pokúšať ovplyvňovať alebo zasahovať do procesu preskúmania, vrátane oznámenia o konečnom rozhodnutí
- Počas preverovacieho procesu, hráči zostávajú na hracej ploche, náhradníci a členovia realizačných tímov musia zostať vo svojej technickej zóne mimo hracej plochy
- Ak hráč, náhradník alebo vystriedaný hráč neprimerane ukazuje symbol televíznej obrazovky alebo vstúpi do územia určeného na preverovanie rozhodnutí, musí byť napomenutý ŽK
- Člen realizačného tímu, ktorý neprimerane ukazuje symbol televíznej obrazovky alebo vstúpi do územia určeného na preverovanie rozhodnutí, bude oficiálne slovne napomenutý (alebo napomenutý ŽK, ak sa udelenie ŽK a ČK pre členov realizačných tímov aplikuje v príslušných súťažiach)
- Ak hráč, náhradník alebo vystriedaný hráč vstúpi do operačnej video miestnosti, tento bude vylúčený z hry. Ak do operačnej video miestnosti vstúpi člen realizačného tímu, bude vykázaný z technickej zóny

Platnosť stretnutia

V princípe by stretnutie nemalo byť považované za neplatné, ak:

- je VAR technológia nefunkčná alebo chybová (tak, ako to platí aj pri GLT technológii na bránkovej čiare)
- VAR (pretože VAR je jeden z rozhodcov) prispel k nesprávnemu rozhodnutiu
- nebolo prijaté rozhodnutie o preskúmaní incidentu alebo priestupku
- je preskúmaná situácia alebo rozhodnutie, ktoré nepatrí do jednej zo štyroch vyššie určených kategórií na preskúmanie

PRAKTICKÉ POKYNY PRE ROZHODCOV

1. Úvod

Táto kapitola podrobne popisuje použitie VAR Protokolu, požadované kvalifikačné a technické požiadavky, odporúčania a potenciálne riziká a nástrahy vo vzťahu k rozhodcom, VAR a ostatných rozhodcov pri zavedení systému VAR.

Nasledujúce časti si vyžadujú dobrú znalosť VAR Protokolu, jeho základných princípov a ďalších praktických opatrení a postupov.

Filozofia a ciele

VAR ako člen rozhodcovského tímu umožňuje rozhodcovi použiť (priamo alebo nepriamo) videozáznam počas stretnutia na prehodnotenie **„jasnej a očividnej chyby“** pri incidentoch, ktoré môžu výrazne ovplyvniť priebeh stretnutia alebo na odstránenie prípadov **„prehliadnutia vážneho incidentu/priestupku“**.

Cieľom použitia VAR na futbalových stretnutiach **nie je dosiahnutie 100% presnosti všetkých rozhodnutí**, nakoľko to nie je reálne aj z dôvodu, že nie všetky rozhodnutia počas stretnutia sú objektívne. Pokúsiť sa o niečo také by narušilo prirodzený priebeh, energiu a emócie, ktoré futbal prináša.

Hlavným cieľom VAR technológie je priniesť väčšiu spravodlivosť vo futbale, a preto je jeho využitie obmedzené len na závažné situácie, ktoré môžu viesť k ovplyvneniu priebehu stretnutia, aby sa tak zabránilo častému zasahovaniu do hry. Z tohto dôvodu filozofia VAR je:

“ Minimálny zásah – maximálny úžitok ”

2. Aké rozhodnutia môžu byť preskúmané?

Video asistent rozhodcu (VAR) je členom rozhodcovského tímu s nezávislým prístupom k záznamu stretnutia, ktorý môže asistovať rozhodcovi iba v prípade „jasnej a očividnej chyby“ alebo „prehliadnutia vážneho incidentu/priestupku v súvislosti s:

- a. **gólom**
- b. **pokutovým kopom**
- c. **priamo udelenou červenou kartou** (nie druhou žltou kartou/napomenutím)
- d. **chybnou identifikáciou** (keď rozhodca napomenie alebo vylúči z hry nesprávneho hráča previnivšieho sa družstva)

Rozhodca nesmie použiť videozáznam na prehodnotenie akéhokoľvek iného rozhodnutia, bez ohľadu na to, aká jasná a očividná chyba sa stala. Rozhodca môže prijať asistenciu VAR,

iba ak bolo iniciované preskúmanie niektorej zo štyroch kategórií uvedených vyššie v princípoch tohto protokolu (a. - d).

V Pravidlách futbalu nie je dovolené prehodnocovanie rozhodnutia po tom, ak sa po prerušení hry hrá ďalej, s výnimkou situácie dosiahnutého gólu alebo pokutového kopu, ktoré vznikli zreteľnou a nesprávnou interpretáciou Pravidiel futbalu, a ktoré môžu viesť k opakovaniu zápasu, napr. útočník sa dotkne lopty druhýkrát pri zahranií pokutového kopu a dosiahne gól.

VAR protokol je potrebné striktne dodržiavať, nakoľko by nebolo spravodlivé používať ho pri rozhodnutiach, ktoré nie sú v súlade s protokolom v určitých stretnutiach/situáciách a v iných nie. Z tohto dôvodu rozhodcovia, VAR a asistenti VAR a ostatní členovia rozhodcovského tímu musia dohliadať na to, aby systém VAR nebol použitý na prijatie/zmeny/prehodnotenie rozhodnutia, ktoré nie je v súlade s protokolom.

3. Úlohy a zodpovednosti

Proces VAR si vyžaduje množstvo ľudí, ktorí plnia rôzne úlohy a majú rôzne kompetencie. Rozhodcovia tiež pracujú na rôznych miestach, odkiaľ vzájomne komunikujú.

VAR a AVAR musia spĺňať požadované rozhodcovské kritéria a mať požadovanú prax, ostatní musia spĺňať požadovanú kvalifikáciu na vykonávanie svojich úloh. A okrem toho, všetci členovia tímu musia byť nestranní voči súťažiacim družstvám.

Presný počet členov rozhodcovského tímu závisí od veľkosti súťaže, požadovaných technológií, počtu kamerových pripojení, počtu sledovaných sledovaných zón atď.

Pre úspešne uplatnenie VAR technológie sú nevyhnutné nasledujúce tri kategórie ľudí/rozhodcov:

3.1 Členovia rozhodcovského tímu na hracej ploche

Rozhodcovia, ktorí sa nachádzajú na hracej ploche (alebo veľmi blízko k nej) zostávajú tí istí ako v iných stretnutiach bez využitia VAR technológie, rovnako ako aj ich povinnosti (uvedené v Pravidlách futbalu):

- Rozhodca
- Asistenti rozhodcu
- Náhradný rozhodca
- Náhradný (rezervný) asistent rozhodcu (*ak je nominovaný*)
- Pomocní asistenti rozhodcu (*ak sú nominovaní*)

3.2 „Video“ rozhodcovia

„Video“ rozhodcovia, ktorí pracujú vo video operačnej miestnosti (VOR) sú:

- Video asistent rozhodcu (VAR) – *jeden VAR na jedno stretnutie*
- Asistent VAR (AVAR) – *jeden alebo viac podľa požiadaviek súťaže*

Kvalifikačné predpoklady:

- Delegovaný súčasný alebo bývalý rozhodca (nesmie to byť asistent rozhodcu)
- Asistent video asistenta rozhodcu (AVAR) – delegovaný súčasný alebo bývalý rozhodca alebo asistent rozhodcu; prax však nasvedčuje, že určitou výhodou pre túto funkciu môžu byť asistenti rozhodcu, nakoľko disponujú špecifickými zručnosťami v procese hodnotenia situácie (obzvlášť pri posudzovaní situácie hráča mimo hry)
- Odporúča sa, ak je VAR/AVAR súčasným rozhodcom, aby rozhodoval na úrovni príslušnej súťaže alebo na bezprostredne nižšej úrovni s tendenciou na postup vyššie, napr. mladý, talentovaný rozhodca, ktorý môže nadobudnúť skúsenosť pri práci s VAR a postúpiť do vyššej ligy
- V prípade, že VAR/AVAR je bývalý rozhodca/asistent rozhodcu, tento musí byť stále aktívne zapojený do rozhodcovskej práce a byť dobre informovaný o najnovšom vývoji na úrovni príslušnej súťaže. Odporúča sa, aby za sebou mal stretnutia na úrovni príslušnej súťaže
- VAR and AVAR nesmú byť členmi komisie rozhodcov, ani nesmú zastávať inú funkciu v oddelení/organizácii rozhodcov alebo zastávať pozíciu pozorovateľa/hodnotiteľa, nakoľko to môže mať vplyv na zneužitie informácií pri pôsobení v pozíciách VAR alebo AVAR

Úlohy:

VAR:

- je hlavnou kontaktnou osobou rozhodcu
- automaticky kontroluje každý potenciálny incident, ktorý je možné prehodnotiť za pomoci priameho záznamu alebo videozáznamu; informuje rozhodcu v prípade „jasnej a očividnej chyby“ alebo „prehliadnutia vážneho incidentu/priestupku“ vo všetkých 4 kategóriách, ktoré je možné prehodnocovať
- asistuje rozhodcovi s výberom najvhodnejšieho možného uhla/uhlov a rýchlosti záznamu na preskúmanie, keď sa rozhodca rozhodne preskúmať situáciu
- môže asistovať rozhodcovi pri samotnom prijatí rozhodnutia, ale VAR na rozdiel od ostatných rozhodcov nerobí vlastné rozhodnutia, jeho úlohou je asistovať rozhodcovi pri prijatí/zmene rozhodnutia.

AVAR asistuje VAR najmä tým, že:

- sleduje priamy prenos, kým VAR je zaneprázdnený „kontrolou“ alebo „preskúmaním“ incidentu

- asistuje pri komunikácii VAR s rozhodcom, najmä v prípade, keď je VAR zaneprázdnený „kontrolou/preskúmaním“, napr. hovorí rozhodcovi, aby „prerušil hru“ alebo aby „počkal s rozhodnutím pokračovať v hre“ a pod.
- zaznamenáva „premárnený“ čas, keď hra je oneskorená kvôli „kontrole“ alebo „preskúmaniu“
- zaznamenáva všetky incidenty, súvisiace s VAR, problémy s komunikáciou alebo iné technické problémy
- sprostredkováva informáciu o rozhodnutiach VAR príslušným zúčastneným stranám

Zručnosti

Medzi hlavné zručnosti VAR a AVAR patria:

- odborná spôsobilosť na prácu s video prehrávaním a komunikačným systémom
- schopnosť analyzovať video záznam precízne, účinne a pokojne
- dokonalé ovládanie Pravidiel futbalu a VAR protokolu (základné princípy, praktické aspekty a postupy)
- pokojná povaha a schopnosť pracovať vo vypätých situáciách
- zmysel pre tímovú hru a pokora

Tímová práca a príprava na futbalové stretnutie

Jednotlivé súťaže by mali zvážiť pravidelnú spoluprácu rozhodcu s tým istým VAR (a podľa možnosti s tým istým AVAR) ako súčasť rozhodcovského tímu. Okrem toho, nakoľko VAR a AVAR sú členmi rozhodcovského tímu v deň stretnutia:

- sa musia zúčastniť porady, v prípade, že VOR sa nachádza na alebo blízko štadiónu, alebo videokonferencie, v prípade, že je centrálny VOR
- musia absolvovať predprípravu na stretnutie vo VOR, tým, že si pozrú zostrihy a záznamy predchádzajúcich stretnutí, v ideálnom prípade zo štadióna, na ktorom sa bude hrať v tento deň

3.3 „Ostatní“ VAR rozhodcovia

Počas celého VAR procesu, členom rozhodcovského tímu „na hracej ploche“ a video rozhodcom asistujú ďalší skúsení a vyškolení odborníci, ktorí zabezpečujú televízny záznam a ďalšie aspekty VAR procesu, ale ktorí nie sú členmi rozhodcovského tímu a musia byť nestranní voči súťažiacim družstvám:

- Operátor pre opakované záznamy (RO)

V závislosti od nastavení technológií a obzvlášť od počtu kamier je potrebný aspoň jeden operátor, ktorý prešiel potrebným výcvikom a vie asistovať VAR pri výbere a posúdení videozáznamov v VOR.

- Asistent preskúmania (RA)

Asistent preskúmania (RA) je vyškolený odborník, ktorý má byť nápomocný rozhodcovi tím, že bude dozerať na funkčnosť monitora pre opakované záznamy v RRA. Počet RA sa bude odvíjať od počtu RRA.

- VAR delegát (nie je povinný)

Organizátor súťaže a/alebo Národná futbalová asociácia, konfederácia alebo FIFA môže nominovať VAR delegáta, ktorý bude dozerať a posudzovať/hodnotiť prácu VAR a AVAR a následne poskytne spätnú väzbu pre individuálne a skupinové školenia.

VAR delegát nesmie v žiadnom prípade vstupovať do procesu rozhodovania, ani do kontaktu s VAR, AVAR alebo rozhodcom, pokiaľ nenastanú mimoriadne okolnosti a hrozilo by nesprávne uplatnenie pravidiel VAR protokolu

- Manažér pre VAR operácie (nie je povinný)

Organizátor súťaže a/alebo Národná futbalová asociácia, konfederácia, alebo FIFA môže nominovať VAR manažéra pre VAR operácie, ktorý je technický zdatný, aby asistoval pri použitých technológiách a komunikačnom systéme. Manažér pre VAR operácie nesmie v žiadnom prípade vstupovať do procesu rozhodovania, jeho hlavnou úlohou je, aby asistoval v prípade, že vznikne problém s technológiou a/alebo s komunikáciou.

4. Proces VAR – kde, kedy, ako

Rozhodca a ostatní rozhodcovia riadia futbalové stretnutie, ako keby VAR nebol prítomný, napr. aj naďalej budú pokračovať v rozhodovaní (vrátane prijatia rozhodnutia, že nedošlo k žiadnemu priestupku). Použitie VAR nesmie viesť k nerozhodnému rozhodovaniu. Okrem toho „pôvodné rozhodnutie“ je východiskom, či nastala „jasná a očividná chyba“(viď časť B. VAR protokolu).

VAR automaticky „kontroluje“ každý incident v prípade štyroch kategórií uvedených v časti 3.1.2. Ak vznikne podozrenie, že sa možno stala „jasná a očividná chyba“ alebo bolo prehliadnuté niečo vážne, VAR upozorní rozhodcu. Rozhodca sa následne rozhodne, či dá podnet na preskúmanie, t.j. oficiálne požiada o konzultáciu opakovaného záznamu.

V prípade, že „kontrola“ nebude viesť k preskúmaniu situácie, rozhodca by mal o tomto rozhodnutí informovať kapitánov družstiev.

Preskúmanie môže znamenať len informáciu pre rozhodcu od VAR o opakovanom zázname (vyhodnotenom len VAR-om), alebo sa rozhodca môže rozhodnúť pozrieť si videozáznam priamo pri hracej ploche (preskúmanie pri hracej ploche (OFR)) v priestore RRA.

Po skončení procesu preskúmania rozhodca (nie VAR) urobí konečné rozhodnutie, pri ktorom sa drží zásady, že pôvodné rozhodnutie sa zmení len v prípade, že nastala „jasná a očividná chyba“. Cieľom použitia VAR nie je dosiahnutie „najlepšieho“ rozhodnutia, ale náprava „jasných a očividných chýb“, prípadne riešenie „prehliadnutia vážneho incidentu/priestupku“, napr. hrubého nešportového správania mimo súboja o loptu.

4.1 Kde sa odohráva celý proces VAR?

Máme dva pracovné priestory, ktoré sú vzájomné prepojené na zabezpečenie komunikácie a prenos opakovaného záznamu:

4.1.1 Video operačná miestnosť (VOR)

VOR predstavuje miestnosť alebo iný priestor, do ktorého VAR, AVAR alebo RO majú nezávislý prístup a v ktorom sledujú stretnutie a riadia prehrávanie videozáznamu. VOR môže byť priamo na štadióne alebo blízko štadiónu, prípadne v inom centrálnom mieste (napr. centralizované VOR), v ktorom je možné sledovať všetky stretnutia súčasne.

Na zabezpečenie objektívnosti a transparentnosti:

- len VAR, AVAR alebo VAR delegát a VAR operačný manažér (ak sú nominovaní) majú povolený vstup do VOR 30 minút pred výkopom až do momentu posledného signálu píšťalkou (vrátané polčasu)
- počas stretnutia sa mobilné telefóny nesmú používať, len s výnimkou v prípade zlyhania komunikačného systému (ako záloha)
- samotná VOR a komunikácia medzi rozhodcom, VAR a AVAR musí byť nafilmovaná (vrátane zvukového záznamu). Tento záznam nebude vo všeobecnosti verejne dostupný, je však možné ho použiť na školenia pre rozhodcov, VAR alebo v prípade, že vzniknú pochybnosti o objektívnosti a transparentnosti stretnutia, na konzultácie alebo preskúmanie stretnutia
- je potrebné viesť záznam všetkých osôb, vstupujúcich do VOR od momentu 30 minút pred výkopom až do ukončenia futbalového stretnutia

4.1.2 Rozhodcovská zóna na vykonanie preskúmania RRA

Počet a umiestnenie

Rozhodcovská zóna na vykonanie preskúmania (RRA) je presne definovaný priestor mimo hracej plochy, z ktorej rozhodca uskutoční preskúmanie hracej plochy. Počet a presné umiestnenie/umiestnenia RRA sa môže líšiť v závislosti od logistiky, bezpečnosti jednotlivých štadiónov a pod..

Pravidlá súťaže určia, aký počet RRA bude použitých a tiež ich umiestnenie na konkrétnom štadióne.

Na zabezpečenie transparentnosti a objektívnosti stretnutia a ako dôkaz, že nikto nemal vplyv na proces preskúmania, musí byť RRA na viditeľnom mieste, napr. nesmie byť v tuneli pre vstup na hraciu plochu a pod. a rozhodca musí zostať viditeľný počas celého procesu prezerania. Monitor musí byť chránený pred poveternostnými podmienkami (počasím), pred loptou, hodenými predmetmi a pod. a taktiež je potrebné prihliadať na bezpečnosť a ochranu rozhodcu a RA pred cudzími predmetmi, hodenými z obecnstva.

Označenia RRA

Ohraničenie rozhodcovskej zóny musí byť jasne vyznačené a RRA musí byť dostatočne veľká, aby rozhodca mohol sledovať monitor bez toho, aby niekto iný videl alebo zasahoval do preverovacieho procesu. V celej RRA je zákaz používania mikrofónov, fotoaparátov a kamier.

Osoby oprávnené k vstupu do RRA

Do RRA má povolený vstup iba rozhodca a asistent rozhodcu. V prípade mimoriadnych okolností, rozhodca požiada o asistenciu iného člena rozhodcovského tímu.

Ak hráč vstúpi do RRA, bude napomenutý žltou kartou a funkcionár družstva bude oficiálne napomenutý (alebo sa mu udelí žltá karta, ak je to povolené súťažnými pravidlami). Domáce družstvo alebo členovia realizačného tímu sú povinní zabezpečiť dostatočný dozor a ochranu, aby sa zamedzil vstup hráčov, funkcionárov družstiev, kameramanov a pod. do RRA.

Reklamy

Podľa Pravidiel futbalu RRA má podobný status ako technická zóna vrátane zákazu komerčnej reklamy na zemi. Pravidlo 1 znie:

12. Komerčné reklamy

*Žiadna forma komerčnej reklamy, či už reálnej alebo virtuálnej, nie je povolená na hracej ploche, na zemi v územiach patriacich k bránkovým sieťam, technickej zóne, **alebo v území vzhliadnutia videozáznamu rozhodcom (RRA)**. (...)*

4.2 Kedy začína VAR proces?

Preskúmanie situácie môže začať iba v prípade, ak je hra prerušená.

Ak hra pokračuje po potenciálne preskúmateľnom incidente (napr. nenariadenie pokutového kopu alebo prehliadnutie vážneho incidentu/priestupku), rozhodca môže prerušiť hru na preskúmanie incidentu len ak k tomu dôjde v neutrálnej zóne/situácii a ani jedno z družstiev nie je vo fáze sľubne sa rozvíjajúcej akcie.

Ak sa družstvo nachádza v dobrej útočnej situácii alebo gólovej príležitosti, hrá pokračuje, až kým sa nedostane do neutrálnej zóny/situácie.

Pravidlá futbalu nedovoľujú, aby rozhodca zmenil rozhodnutie, ak bola hra prerušená a opäť sa v nej pokračovalo. Z tohto vyplýva, že incident môže byť preverený len v prípade, ak rozhodca nedovolil, aby sa v hre pokračovalo. Výnimkou je udelenie priamej červenej karty za hrubé nešportové správanie, opľutie, pohryznutie a použitie veľmi urážlivých a hanlivých gest, ktoré môžu byť preskúmané kedykoľvek. Chybná identifikácia nesprávneho hráča previnivšieho sa tímu pri udelení ŽK alebo ČK sa môže tiež uskutočniť kedykoľvek.

4.3 Ako funguje proces VAR?

Podmienkou spustenia procesu VAR je VAR-om uskutočnená počiatočná „kontrola“ každej „jasnej a očividnej chyby“, prípadne riešenie „prehliadnutia vážneho incidentu/priestupku“ v jednej zo štyroch sledovaných kategórií. „Kontrola“ môže viesť k rozhodnutiu o preskúmaní incidentu, podnet na preskúmanie je možné spustiť len na základe informácie od VAR (ide len o VAR preskúmanie) alebo rozhodca si môže pozrieť opakovaný záznam v RRA (preskúmanie z hracej plochy - OFR).

4.3.1 „Kontrola“

„Kontrola“ VAR je nepretržitý automatický proces. VAR, za asistencie AVAR pozorne sleduje „priamy“ a opakovaný záznam futbalového stretnutia a v prípade, že dôjde k incidentu, alebo rozhodnutiu spadajúceho do jednej zo štyroch preskúmateľných kategórií, VAR pozorne „skontroluje“ správnosť rozhodnutia a/alebo hocijakú významnú skutočnosť, či nedošlo k prehliadnutiu závažnej situácie zo strany rozhodcu alebo ostatných členov rozhodcovského tímu.

Celý proces automatickej „kontroly“ je dôležitý z týchto dôvodov:

- zabraňuje odpútaniu pozornosti rozhodcu a jeho obavám, že sa niečo dôležité prehliadlo
- jeden z hlavných dôvodov, prečo nie je trénerom/hráčom dovolené žiadať o preskúmanie situácií je skutočnosť, že všetko je automaticky „kontrolované“ VAR-om

„Kontrola“ VAR musí vždy vychádzať zo základného princípu, že o preskúmanie je možné žiadať len v prípade „jasnej a očividnej chyby“ pri rozhodnutiach, ktoré môžu ovplyvniť priebeh stretnutia, alebo pri „prehliadnutí vážneho incidentu/priestupku“. VAR si vždy musí položiť otázku „**Bolo rozhodnutie evidentne nesprávne?**“ Ak nejde o takýto prípad, potom je preskúmanie bezpredmetné.

Schopnosť VAR identifikovať potenciálnu „jasnú a očividnú chybu“ je rozhodujúca pri zabezpečení rýchleho a presného preskúmania. Rozhodca môže tento proces výrazne ovplyvniť tým, že jasne vyjadrí, tak aby to VAR zaregistroval/započul, čo presne spozoroval a aké rozhodnutie urobil. Táto informácia je opodstatnením pre VAR na „kontrolu“ v prípade „jasnej a očividnej chyby“ a v prípade prehliadnutia vážneho incidentu/priestupku.

Vo všeobecnosti, VAR nemusí vždy informovať rozhodcu, že práve prebieha „kontrola“. VAR za bežných okolností nepotrebuje komunikovať s rozhodcom, ak nie je potrebné žiadne preskúmanie, čím sa predchádza vyrušovaniu rozhodcu. Je to takzvaná „tichá kontrola“. Avšak, za určitých okolností rozhodca alebo ostatní členovia rozhodcovského tímu môžu využiť, alebo oceniť takúto pomoc ako potvrdenie správneho rozhodnutia alebo ubezpečenie, že nedošlo k závažnému incidentu „mimo lopty“ alebo, že sa nič neprehliadlo.

V prípadoch, keď VAR oznamuje rozhodcovi, že prebieha „kontrola“, je dôležité jasne formulovať nasledujúcu informáciu:

- o aký incident/priestupok ide (podľa možnosti aj konkrétnu informáciu)
- hráč/hráči a družstvo zapojené do incidentu
- miesto a čas incidentu

Napríklad: *„Kontrolujeme, či nedošlo k zakázanej hre rukou modrého hráča číslo 8 skôr ako dosiahol gól!“*

Okrem toho, vždy, keď VAR predpokladá, že „kontrola“ môže následne viesť k preskúmaniu incidentu, VAR alebo AVAR musia okamžite informovať rozhodcu, aby zabránil pokračovaniu v hre alebo prerušil hru tak rýchlo ako sa dá, aby nebol žiaden z tímov v dobrej útočnej pozícii alebo situácii.

Je dôležité, aby rozhodca včas zabránil pokusu „previnivšieho“ družstva alebo hráča pokračovať v hre, z dôvodu zabránenia prípadnej „kontroly“ alebo preskúmania incidentu. Ak hra pokračuje bez povolenia rozhodcu, rozhodca musí túto hru prerušiť a nariadiť „kontrolu“ alebo preskúmanie.

Ak je pokračovanie hry potrebné pozdržať, aby prebehla „kontrola“, rozhodca bude toto signalizovať jasným pridržaním prsta na slúchadle „headset-u“ a natiahnutou druhou pažou. Táto signalizácia oficiálnej „kontroly“ naznačuje, že rozhodca dostáva informáciu od VAR alebo iného člena rozhodcovského tímu.

Po ukončení „kontroly“, VAR jasne oznámi rozhodcovi výsledok opakovaného záznamu. Buď ho informuje, že nedošlo k žiadnemu preskúmateľnému priestupku alebo odporučí, aby bol incident nanovo preskúmaný, napr.:

- *„Kontrola ukazuje, že nedošlo k žiadnemu incidentu/priestupku, ani žiaden nebol prehliadnutý“*
- *„Kontrola ukazuje na jasnú zakázanú hru rukou u modrého hráča s číslom 8 – odporúčam preskúmanie“*

4.3.2 Preskúmanie

Podnet na „preskúmanie“ môže dať iba rozhodca. Napriek tomu, že všetci členovia rozhodcovského tímu na hracej ploche a video rozhodcovia (v ideálnom prípade RA) sú spoločne prepojení prostredníctvom komunikačného „headset-u“ systému, ARs, náhradný rozhodca, AARs a VAR môžu rozhodcovi iba odporučiť preskúmanie incidentu.

Rozhodca môže dať podnet na „preskúmanie“

- na základe informácie, ktorú dostal od VAR počas „kontroly“ alebo od iného rozhodcu z hracej plochy

- ak má podozrenie, že niečo dôležité bolo prehliadnuté alebo možno došlo k „jasnej a očividnej chybe“

Vo všetkých uvedených situáciách, sa rozhodca môže rozhodnúť, že:

- členovia rozhodcovského tímu videli incident jasne a nie je potrebné „preskúmanie“
- rozhodnutie môže byť preskúmané aj na základe informácie od VAR
- rozhodca uskutoční preskúmanie (OFR) v priestore pri hracej ploche (RRA)

Po ukončení celého procesu preskúmania rozhodca urobí konečné rozhodnutie, ktorým potvrdí alebo zmení pôvodné rozhodnutie. Konečné rozhodnutie môže znamenať zmenu spôsobu pri nadviazaní na hru pri udelení/zmene/zrušení disciplinárnych trestov.

Typy preskúmania

Preskúmanie pri hracej ploche je najvhodnejšie a najprijateľnejšie pre hráčov a ostatných, obzvlášť ak ide o:

- subjektívny incident, napr. posúdenie priestupku, či išlo o hrubé nešportové správanie alebo surovú hru alebo, ak ide o zakázanú hru rukou, či hráč úmyselne zahrál rukou alebo ruka/rameno boli v „prirodzenej“ pozícii (boli súčasťou prirodzeného pohybu tela v danej chvíli)
- zásadnú „zmenu alebo obrat“ rozhodnutia, týkajúceho sa pokutového kopu, dosiahnutia gólu alebo ČK
- rozhodnutie v kritickom štádiu stretnutia, napr. pokutový kop/dosiahnutie gólu v záverečných minútach stretnutia

Rozhodnutie situácie cez VAR (nie OFR) je vo všeobecnosti vhodné len pre faktické situácie, ako napríklad:

- pozičné postavenie hráčov pre určenie postavenia mimo hry alebo DOGSO (zmarenie jasnej gólovej príležitosti súpera)
- miesto priestupku, napr. vo vnútri/mimo pokutového územia (pokutový kop/volný kop)
- zakázaná hra rukou (bod kontaktu)
- lopta mimo hracej plochy

Akým spôsobom rozhodca oznámi preskúmanie?

Proces preskúmania je možné oznámiť viacerými spôsobmi:

- rozhodca ukáže, že bude nasledovať preskúmanie a to jasnou gestikuláciou TV signálu, naznačeniu televíznej obrazovky oboma rukami. Hráči by mali vedieť, že nie je možné pokračovať v hre, kým proces preskúmania nebude ukončený
- ak je preskúmanie ukončené, rozhodca opäť ukáže TV signál, bezprostredne pred prijatím konečného rozhodnutia. Je to obvykle blízko miesta, kde sa pokračuje v hre

- Ak rozhodca zruší alebo zmení akýkoľvek osobný trest, ktorý už bol udelený, zmena musí byť zreteľne oznámená na hracej ploche a náhradný rozhodca informuje obe technické zóny.

V prípade , keď sa rozhodca rozhodne, že preskúmanie nie je potrebné, i v prípade ak bolo pokračovanie v hre odložené, nie je potrebná žiadna signalizácia.

Akých zásad sa musí držať rozhodca počas preskúmavania?

Rozhodca musí dodržiavať nasledujúce zásady:

- ak incident nepatrí do kategórie 4 preskúmateľných incidentov/prípadoch, rozhodca nemôže a nesmie incident preskúmať
- rozhodnutie je možné zmeniť len, ak záznam ukáže „jasnú a očividnú chybu“ alebo „prehliadnutie vážneho incidentu/priestupku“. Zásadnou otázkou nie je či „bolo rozhodnutie správne?, ale či „bolo rozhodnutie evidentne nesprávne?“
- faktické rozhodnutia, napr. miesto priestupku, hráč/hráči mimo hry, bod kontaktu (zakázaná hra a zakázaná hra rukou), lopta mimo hry alebo dosiahnutie gólu/nedosiahnutie gólu, ktoré je možné urobiť len na základe informácie od VAR
- preskúmania pri hracej ploche OFR by mali byť využité hlavne na „subjektívne“ rozhodnutia, pokiaľ sa rozhodca nerozhodne, že toto preskúmanie pomôže k riadeniu hráčov, respektíve stretnutia alebo k väčšej „akceptácii“ rozhodnutia
- aj je veľká pravdepodobnosť, že dôjde k zmene rozhodnutia pri priestupkoch týkajúcich sa gólov, pokutového kopu, udelenia červenej karty, preskúmanie pri hracej ploche (OFR) sa vo všeobecnosti stretáva s lepším prijatím zo strany hráčov, trénerov, divákov a pod.
- do RRA majú povolený vstup iba rozhodca a asistent rozhodcu (vo výnimočných prípadoch rozhodca môže prizvať iných členov rozhodcovského tímu do RRA)
- rozhodca si môže pozrieť záznam v normálnej rýchlosti a/alebo v spomalenej rýchlosti, ale vo všeobecnosti platí, že:
 - spomalený záber by sa mal použiť len pre faktické rozhodnutia, napr. „miesto kontaktu“ pri fyzických kontaktoch a pri zakázanej hre rukou, lokalizovanie miesta priestupku alebo hráčov pri postavení mimo hry/DOGSO, lopta mimo hry a pod.
 - normálnu rýchlosť by mal rozhodca použiť pre subjektívnu informáciu, napr. pri určovaní „intenzity“ priestupku a pri rozhodovaní, či išlo o „úmyselnú“ hru rukou

- proces preskúmania by mal byť ukončený čo najefektívnejšie. Avšak, aj tu platí, že presnosť je dôležitejšia, ako rýchlosť a preto nie sú stanovené žiadne umelo vytvorené časové obmedzenia.

Rozhodca musí byť presvedčený a musí mať túto situáciu potvrdenú VAR-om tak, že nebolo potrebné preskúmať incident a hrací čas pred a po incidente podľa zásad protokolu.

Viac preskúmateľných priestupkov v rovnakom čase

Ak počas stretnutia dôjde k viacerým potenciálnym preskúmateľným incidentom/priestupkom v rovnakom čase, alebo v rýchlom slede, postupnosť ich preskúmania určí VAR alebo rozhodca na základe vlastných skúsenosti a inštinktu. Cieľom je dosiahnuť čo najsprávnejšie rozhodnutie najefektívnejším spôsobom.

V zložitých situáciách s viacerými incidentmi, „prvý“ incident bude preskúmaný prvý v poradí, ako by išlo o „jasnú a očividnú chybu“, všetky nasledujúce budú pravdepodobne bezpredmetné (s výnimkou niektorých osobných trestov).

„Fáza útočnej akcie“ (AAP)

Pravidlá futbalu presne stanovujú, aký čas pred vznikom incidentu je možné preskúmať.

Pravidlo č.5 – Rozhodca uvádza, že rozhodca nesmie zmeniť rozhodnutie, ak sa už pokračuje v hre. Týka sa to najmä následných rozhodnutí, ale nie nevyhnutne osobných trestov.

Skutočný čas pred incidentom, ktorý je možné preskúmať, sa môže líšiť v závislosti od toho, či ide o:

- červenú kartu (okrem DOGSO - zmarenia jasnej gólovej príležitosti), alebo chybnú identifikáciu vinníka – preskúma sa len samotný incident
- dosiahnutie gólu, nesprávne nariadený pokutový kop, alebo zmarenie jasnej gólovej príležitosti – preskúma sa čas pred dosiahnutím gólu, nesprávne nariadeným pokutovým kopom, alebo zmarení jasnej gólovej príležitosti počas „útočnej fázy“ (APP). Začne sa začiatkom útočného pohybu, ktorý viedol k dosiahnutiu gólu, pokutovému kopu, alebo k zmareniu jasnej gólovej príležitosti, a ak je opodstatnené, aj spôsob, akým bola získaná lopta počas hry na začiatku tejto akcie.
- útočná fáza stanovuje okamih/moment preskúmateľnej fázy hry pred dosiahnutím gólu, nesprávne nariadeného pokutového kopu, alebo zmarenej jasnej gólovej príležitosti. Najdôležitejším princípom na určenie útočnej fázy je, že kým útočný tím nezíska loptu na svoju stranu, ich súper môže „voľne/slobodne“ hrať s loptou a preto žiadny „prehliadnutý“ priestupok predtým, než stratia loptu nezohráva úlohu.

Útočná fáza vyžaduje, aby rozhodca s asistenciou VAR stanovil:

- akým spôsobom útočiaci tím získal loptu počas hry
- začiatok útočnej fázy, ktorý mal za následok priestupok v súvislosti s gólom, alebo pokutovým kopom

Z dôvodu presného stanovenia útočnej fázy, útočiaci tím môže získať loptu za týchto okolností:

- keď opätovne nadviazal na hru
- počas „priebehu hry“, ak ani jedno z družstiev nemá loptu v držaní
- ak súper loptu „stratí“ (napr. zlá prihrávka, spracovanie a pod.)
- v dôsledku súboja o loptu so súperom

Nasledujúce nie je možné považovať za získanie lopty bez porušenia Pravidiel futbalu:

- obranný zákrok na zastavenie alebo pokus zastaviť loptu, tečovanie alebo odrazenie lopty, ktoré nevedie k získaniu lopty brániacim družstvom
- spracovanie, ktoré sa nedostane k spoluhráčovi, ani nie je pod kontrolou spoluhráča

V prípade, že útočiacie mužstvo získa loptu v dôsledku priestupku počas hry, gól, pokutový kop, alebo zmarenie jasnej gólovej príležitosti možno preskúmať len za predpokladu, že:

- k priestupku došlo počas alebo na začiatku útočnej akcie,
- rozhodca sa dopustil „jasnej a očividnej chyby“ tým, že nepotrestal priestupok

Rozhodujúci moment, pri ktorom začína „útočná akcia“ je subjektívneho charakteru a vyžaduje si, aby rozhodca jasne určil pohyb útočiaceho družstva s loptou smerom k súperovmu pokutovému územiu, resp. k súperovej bránke. Ak sa lopta zahrá dozadu okolo súperovho pokutového územia, to ešte neznamená, že je koniec APP (útočnej fázy). K útočnej fáze môže dôjsť aj v prípade, ak má útočiacie družstvo dlhodobu loptu pod kontrolou.

VAR a rozhodca musia zvážiť, „čo by v tomto prípade očakával futbal, resp. futbalová verejnosť?“ a uplatňovať hlavné zásady, svoje vedomosti a skúsenosti na to, aby správne identifikovali začiatok útočnej fázy APP ako súčasť útočnej akcie, počas ktorej, ak by došlo k priestupku, priestupok by bol klasifikovaný ako „zmarenie jasnej gólovej príležitosti“ alebo „sľubne sa rozvíjajúcej akcie“.

Ak sa brániace družstvo dotkne lopty, alebo zahrá loptu počas útočnej fázy, neznamená to automatický koniec APP „útočnej fázy“ a začiatok novej „útočnej fázy“. APP (útočná fáza) skončí v momente, keď:

- skončí pohyb smerom vpred (s výnimkou vo vnútri resp. okolo pokutového územia)
- brániace družstvo získa kontrolu nad loptou, napr. ak obranca/spoluhráč:
 - „spracuje“ loptu bez toho, aby bol pod tlakom súpera
 - má jasne loptu pod kontrolou, pohybuje sa s ňou alebo ju prihráva

„Nekontrolovaný“ úmyselný dotyk lopty **nepovažujeme** za loptu pod kontrolou.

Posúdenie APP si vyžaduje spoluprácu medzi rozhodcom a VAR, eventuálne s AR a AAR. VAR asistuje rozhodcovi pri stanovení APP, avšak ak sa lopta dostane mimo zorného poľa/uhla kamery je na rozhodcovi a ostatných členoch rozhodcovského tímu rozhodnúť, či lopta bola „pod kontrolou“.

Ako dlho po rozhodnutí alebo incidente môže byť hra zastavená na preskúmanie rozhodnutia?

Pravidlá futbalu - pravidlo č. 5 znie, že „*rozhodca nesmie zmeniť svoje rozhodnutie, ak si uvedomí, že je nesprávne (...) pokiaľ na hru už bolo nadviazané (...)*“. To znamená, že pokiaľ na hru už bolo nadviazané, nie je možné zmeniť rozhodnutie na nadviazanie hry. Napríklad, ak hráč zahral rohový kop a dosiahol gól a TV záznam ukázal, že na hru malo byť nadviazané kopom od bránky, rozhodnutie kopu z rohu nesmie byť zmenené. To isté platí vo všetkých kategóriách nadviazania na hru ako napr. vhadzovanie lopty spoza postrannej čiary, voľný kop atď.

I keď sa môže zdať „nespravodlivé“ dosiahnuť gól z nesprávneho vhadzovania, voľného kopu, rohového kopu a pod., futbalové stretnutie/atmosféra by značne utrpelo/a, ak by sa skúmala každá chyba, ktorá by mala za následok dosiahnutie gólu alebo pokutový kop. Taktiež by to bolo veľmi nepraktické a potenciálne nebezpečné, pokiaľ ide o reakciu publika alebo hráčov v očakávaní gólovej šance, ak by predtým malo byť preskúmané vhadzovanie lopty spoza postrannej čiary alebo rohový kop.

Vo všeobecnosti, nesprávne nadviazanie na hru, napr. pohybujúca sa lopta pri voľnom kope, nesprávne vhadzovanie a pod. sú skúmané len v prípade vážneho porušenia pravidiel futbalu. Pretože rozhodnutia o nesprávnom nadviazaní na hru nie sú podľa VAR protokolu rozhodnutia meniace výsledok stretnutia a mali by byť rozhodnuté rozhodcami na hracej ploche. Tieto nie sú považované za rozhodnutia, ktoré by zmenili priebeh stretnutia a mali by byť identifikované ostatnými rozhodcami na hracej plochy.

Taktiež, „prehliadnuté“ disciplinárne opatrenia nie je možné uplatniť po nadviazaní na hru. Výnimkou je priame vylúčenie hráča za hrubé nešportové správanie, pohryzenie alebo opľutie ktorejkoľvek osoby a používanie pohoršujúcich, urážlivých alebo vulgárnych gest. Pre tieto disciplinárne opatrenia nie je stanovený časový limit, ale ak hra bola prerušená a bolo na ňu nadviazané skôr, než bolo udelené disciplinárne opatrenie, nemôže sa uplatniť zahájenie hry z dôvodu pôvodného priestupku. Časový limit nie je stanovený ani na opravu rozhodnutia v prípade chybnnej identifikácie vinníka, ak nesprávnemu hráčovi bola udelená žltá karta (ŽK) alebo červená karta (ČK).

Komunikácia

Keďže VAR musí byť schopný komunikovať s rozhodcom kedykoľvek, je užitočné, ak VAR počuje komunikáciu medzi členmi rozhodcovského tímu na hracej ploche. Z tohto dôvodu musí byť pripojený k tomu istému komunikačnému systému ako ostatní rozhodcovia na hracej ploche, hoci len rozhodca má právo komunikovať priamo s VAR. K tomu istému komunikačnému systému by mali byť pripojení aj AVAR, RO a RA, aby mohli asistovať rozhodcovi pri preskúmaní záznamu. Efektívna a kvalitná komunikácia medzi rozhodcom a VAR a ostatnými kľúčovými spolupracovníkmi (AVARs, ROs a RAs) je základom na odstránenie chýb, nedorozumení a pre minimalizáciu času, potrebného na „kontrolu“ a „preskúmanie“.

Komunikáciu medzi VAR a rozhodcom je potrebné obmedziť len na skutočnosti, týkajúce sa premietaného záznamu – VAR by nemal hovoriť rozhodcovi, aké rozhodnutie je potrebné urobiť, ale môže vyjadriť svoj názor, ak ho rozhodca o to požiada. Rozhodca by mal vždy najskôr požiadať o spresnenie faktov, až potom o názor VAR. Ak sa VAR domnieva, že rozhodca by si mal prezrieť priamo záznam, odporučí čo najrýchlejšie prezretie záznamu pri hracej ploche.

Aby rozhodca bol schopný pomôcť VAR, či došlo k „jasnej a očividnej chybe“ alebo niečo dôležité bolo prehliadnuté, musí vedieť presne popísať, čo videl a aké rozhodnutie urobí, stanoviť charakter priestupku a previnivšieho sa hráča. Je veľmi užitočné, ak VAR spozoroval iný priestupok, napr. ak rozhodca povie „nie je potrebný pokutový kop za zakázanú hru rukou“, ale VAR videl ďalší prípad hrubého nešportového správania je jasné, že rozhodca nespozoroval tento priestupok.

Na základe informácie od VAR, rozhodca dá VAR na vedomie, že:

- urobí rozhodnutie bez ďalšieho preskúmania záznamu
- sa rozhodol prezrieť si záber priamo v RRA (ORF). V prípade, že sa urobí OFR (preskúmanie pri hracej ploche), VAR poskytne rozhodcovi faktickú informáciu bez toho, aby mu úmyselne alebo neúmyselne radil, aké rozhodnutie má urobiť; ale v prípade, ak ho rozhodca požiada, môže vyjadriť svoj názor.

Komunikačný systém so „zapnutým mikrofónom“ umožní VARs, AVARs a ROs počuť komunikáciu medzi ostatnými rozhodcami. Napríklad, AR môže informovať rozhodcu, že hráč je v postavení mimo hry v momente, keď je dosiahnutý gól, avšak AR nevie, či hráč nebránil brankárovi vo výhľade. Na základe vypočítaného VAR a RO môžu začať s „kontrolou“ incidentu.

V prípade, že VAR je zaneprázdnený „kontrolou“ alebo „preskúmaním“, AVAR má právo komunikovať s rozhodcom, obzvlášť ak treba rozhodcovi poradiť, aby nedovolil pokračovať v hre, alebo aby nezabudol použiť signál na „kontrolu“ a „preskúmanie“ a pod.

VAR a AVAR by mali použiť „tlačidlo“ na aktiváciu mikrofónu, aby konzultácie medzi VAR, AVAR a RO nevyrušovali rozhodcu a ostatných členov rozhodcovského tímu na hracej ploche. Je dôležité vedieť, že mikrofón VAR funguje len, keď je tlačidlo stlačené a držané, aby mikrofón nezostal „zapnutý“ po ukončení konverzácie a komunikácie, nakoľko to môže viesť k nedorozumeniu a prípadne k nesprávnemu rozhodnutiu.

Celá komunikácia musí byť jasná, slušná a bez zbytočných emócií. Je mimoriadne dôležité, aby spôsob komunikácie VAR nebol príliš rázny alebo agresívny. Rovnako rozhodca sa nesmie správať neslušne alebo panovačne k VAR. Profesionálny prístup počas celého stretnutia je mimoriadne dôležitý na dosiahnutie najlepšieho a najkorektnejšieho výsledku.

Národné futbalové asociácie a súťaže si musia zaviesť vlastné pravidlá komunikácie, ktoré budú v súlade s protokolom a budú používať jazyk a terminológiu, ktorá je už zaužívaná v komunikácii medzi členmi rozhodcovského tímu. Je to mimoriadne dôležité, nakoľko každá krajina má svoju vlastnú futbalovú terminológiu a súbor výrazov.

Jednoducho povedané, všetky pravidlá komunikácie by mali:

- podporovať rozhodcov, aby vzájomne komunikovali
- používať jednoduchý a jasný/zrozumiteľný jazyk
- obmedzovať komunikáciu na nevyhnutné minimum
- vyhýbať sa záporným výrazom, napr. nehovoriť „nie je mimo hry“, nakoľko sa môže stať, že rozhodca prepočuje slovo „nie“
- používať oficiálnu technickú terminológiu, napr. „*modrý hráč s číslom 7 sa dopustil hrubého nešportového správania udretím súpera, červeného hráča s číslom 7*“
- uvedomovať si význam a nebezpečenstvo tzv. „otvorených“ a „zatvorených“ otázok
- rozhodca má brať na vedomie informáciu od VAR a opačne, v ideálnom prípade zopakovaním informácie, aby sa predišlo prípadným nedorozumeniam.

Pozičné postavenie rozhodcu počas preskúmania

Počas „kontroly“ v počiatočnom štádiu prezerania, v čase keď si VAR prezerá záznam, rozhodca by mal zaujať pozičné postavenie na hracej ploche, ktoré mu umožňuje mať všetkých hráčov pod kontrolou.

Pri výbere najlepšieho pozičného postavenia, rozhodca by mal zvážiť prípadnú výhodu postavenia:

- v blízkosti iného člena rozhodcovského tímu, ktorý spozoroval/bol svedkom incidentu
- v blízkosti pravdepodobného miesta nadviazania na hru po ukončení preskúmania

Avšak, ak si incident bude s veľkou pravdepodobnosťou vyžadovať preskúmanie pri hracej ploche OFR, z dôvodu zníženia premárneného hracieho času potrebného na preskúmanie OFR, rozhodca by sa mal posunúť k RRA, aby tak skrátil čas preskúmania.

Čo robia ostatní rozhodcovia počas preskúmania?

Počas preskúmania ostatní rozhodcovia na hracej ploche musia monitorovať a dozeráť na hráčov a na technické zóny podľa predbežných pokynov rozhodcu pred začatím stretnutia. Vo všeobecnosti:

- náhradný rozhodca dozerá na technické zóny
- ARs (a AARs, ak sú nominovaní) dozerajú na hráčov na vlastnej polovici hracej plochy
- v prípade potreby náhradný rozhodca alebo najbližší AR sa môže presunúť smerom k RRA, aby zabránil hráčom/funkcionárom zasahovať do procesu preskúmania
- ostatní rozhodcovia zostávajú čo najtichšie, aby sa predišlo rušeniu komunikácie medzi rozhodcom a VAR. Len rozhodca má právo prezrieť si opakovaný záznam, pokiaľ nastanú mimoriadne okolnosti rozhodca môže požiadať iného člena rozhodcovského tímu z hracej plochy, aby si záznam pozrel (napr. ak funkcionár priamo informuje rozhodcu o vzniknutom incidente)

Čo robia hráči a funkcionári počas prezerania?

Hráči a funkcionári družstiev sa musia správať zodpovedne a nesmú:

- sa pokúsiť ovplyvniť rozhodnutie rozhodcu na preskúmanie incidentu alebo priamo si prezrieť záznam
- zasahovať do pohybu rozhodcu smerom k alebo od RRA, smerom k miestu alebo od miesta nadviazania na hru po konečnom rozhodnutí
- vstúpiť alebo sa priblížiť k RRA
- spochybniť konečné rozhodnutie rozhodcu

Čo nasleduje po ukončení procesu preskúmania?

Ak rozhodca ukončí preskúmanie, okamžite informuje VAR o konečnom rozhodnutí a presunie sa k miestu, kde sa nadviaže na hru, jasne ukáže symbol televíznej obrazovky, oznámi konečné rozhodnutie a udelí/zmení/zruší disciplinárne tresty podľa potreby. Rozhodca by mal zvážiť výhodu komunikácie konečného rozhodnutia obom kapitánom.

Na hru sa nadviaže nasledovným spôsobom:

- ak sa nezmení rozhodnutie, na hru sa nadviaže podľa pôvodného rozhodnutia
- ak hra bola prerušená na preskúmanie a pôvodné rozhodnutie sa nezmení, na hru sa nadviaže rozhodcovskou loptou z miesta, kde bola lopta v čase prerušenia hry
- ak sa zmení pôvodné rozhodnutie alebo sa zistí, že došlo k prehliadnutiu priestupku, na hru sa nadviaže v súlade s „novým“ rozhodnutím

Všetci členovia rozhodcovského tímu si musia byť plne vedomí a pripravení poradiť rozhodcovi kde a ako sa nadviaže na hru, obzvlášť ak rozhodca prerušil hru kvôli preskúmaniu.

Preskúmanie incidentu po ukončení polčasu / stretnutia na hracej ploche?

Ak rozhodca odpíska koniec polčasu alebo koniec stretnutia a následne VAR zistí, že došlo k priestupku skôr, než bol odpísaný koniec polčasu, musí okamžite informovať rozhodcu. Pravidlá futbalu dovoľujú zmeniť rozhodnutie za predpokladu, že rozhodca ešte neopustil hraciu plochu.

V takýchto prípadoch, rozhodca okamžite ukáže TV symbol a povie hráčom, aby neopúšťali hraciu plochu. Priestupok by potom mal byť riešený podľa normálneho VAR procesu („kontrola“, „preskúmanie“ a pod.)

Aby sa predchádzalo podobným problémom:

- v posledných minútach polčasu VAR musí okamžite informovať rozhodcu o potenciálnej hrozbe „kontroly“ alebo „preskúmania“, aby rozhodca dokázal včas prerušiť hru, ak je to možné a odložil nadviazanie na hru, aby sa vyhol preskúmvaniu po odpískaní konca polčasu
- ak je dosiahnutý gól bezprostredne pred ukončením polčasu alebo pred koncom stretnutia, rozhodca by nemal ukončiť polčas, ale dovoľí, aby hra pokračovala a tým

vytvorí dostatočný časový priestor na prípadnú „kontrolu“ alebo „preskúmanie“.
Taktiež nebude musieť oznámiť hráčom, aby neopúšťali hraciu plochu

- Rozhodca a ostatní rozhodcovia si nesmú dať dolu slúchadlá, pokiaľ neopustia hraciu plochu alebo nedostanú potvrdenie od rozhodcu, že nehrozia potenciálne preskúmateľné incidenty

Čas potrebný na kontrolu a preskúmanie

Vždy, keď rozhodca preruší hru alebo zabráni opätovnému nadviazaniu na hru kvôli „kontrole“ alebo „preskúmaniu“, tento čas musí byť zahrnutý do nastaveného času na konci polčasu, keď k tomu došlo, aj keď „kontrola“ nevyžadovala „preskúmanie“, alebo „preskúmanie“ nevedlo k zmene rozhodnutia.

Jeden z AR a AVAR musia zaznamenať „stratený“ čas a informovať o tom rozhodcu. Na zabezpečenie súladu nadstavený čas sa meria následne:

- „kontrola“ – čas potrebný na signalizáciu od „prsta k uchu“ až po
 - signál rozhodcu na nadviazanie na hru (v prípade, ak sa nebude preverovať)
 - druhý v poradí TV signál bezprostredne pred konečným (po preskúmaní) rozhodnutím
- „preskúmanie“ bez počiatočného meškania kvôli „kontrole“ – čas medzi:
 - prvým TV signálom (označujúci začiatok preskúmania)
 - druhým TV signálom bezprostredne pred konečným (po preskúmaní) rozhodnutím

Výber záznamov na preskúmanie

Starostlivý výber najlepších video záznamov (uhol a rýchlosť) významne ovplyvňujú presnosť, rýchlosť a prijatie preverovaného rozhodnutia. Zatiaľ čo rozhodca zohráva rozhodujúcu úlohu v procese rozhodovania, VAR, AVAR a RO takisto plnia dôležité úlohy.

Ako súčasť prípravy pred samotným stretnutím, rozhodca, VAR, AVAR-i a RO-i sa musia dohodnúť na názvoch, pomenovaní rôznych uhlov kamery, a tam, kde je to možné, umiestniť názvy a pomenovania na viditeľnom mieste v rámci VOR a RRA.

Pravidlá futbalu (Pravidlo 11 – Hráč mimo hry) hovoria, že pri výbere opakovaného záberu, ktorý má byť použitý v spomalenom režime na určenie postavenia mimo hry, bude použitý záber, ktorý zachytáva prvý bod kontaktu „hry“ alebo „dotyku“.

Kto rozhoduje, ktorý záber bude použitý?

VAR posúdi najlepší uhol/najlepšie uhly, rýchlosť/rýchlosti prehrávania a vysvetlí rozhodcovi prečo odporúča konkrétny záber a čo tento presne zachytáva.

Ak sa rozhodca rozhodne pozrieť si záber priamo, VAR odporučí najvhodnejší uhol/uhly a rýchlosť/rýchlosti, aby boli k dispozícii v RRA, ale rozhodca môže požiadať aj o iný a/alebo dodatočný uhol/uhly alebo rýchlosť/rýchlosti.

OFR funguje najlepšie zo záberom na celej obrazovke, nakoľko pre rozhodcu, ktorý je zvyknutý na pohľad zo strednej alebo dlhej/veľkej vzdialenosti, nie je jednoduché sústrediť

sa na „rozdelenú obrazovku“ ukazujúcu niekoľko odlišných opakovaných uhlov. Ak rozhodca požiada alebo VAR odporučí, je možné poskytnúť iný uhol, ktorý však nebude vo formáte „rozdelenej obrazovky“.

Kto obsluhuje zariadenie?

Je potrebný aspoň jeden RO, ktorý spoločne s VAR a AVAR-mi, v závislosti od počtu snímajúcich kamier asistuje pri výbere a stiahnutí záberov.

Spolupráca medzi VAR a RO je veľmi dôležitá a náročná. Aj keď RO nie je súčasťou rozhodovacieho procesu, jeho úlohou je pomôcť VAR, ktorý bude viesť rozhodcovi poskytnúť správnu informáciu/záznam pre najlepšie rozhodnutie.

RO by mal „navigovať“ VAR k tým najlepším uhlom. Ak sa RO domnieva, že pre VAR by bolo lepšie pozrieť si situáciu z iného alebo odlišného uhla, obzvlášť ak ide o niečo, čo si VAR zrejme nevšimol alebo neidentifikoval, RO musí zaistiť, aby VAR vedel o tom konkrétnom zábere a uhle. Úloha RO je obzvlášť dôležitá, ak nastane viac priestupkov v rovnakom čase alebo niekoľko incidentov, nasledujúcich tesne za sebou.

Je nesmierne dôležité, aby VAR komunikoval jasne a zrozumiteľne s RO ohľadne uhlu/uhlov/rýchlosti/rýchlostí a konkrétneho incidentu, ktorý má byť „skontrolovaný“ alebo „preskúmaný“.

Či VAR bude priamo alebo nepriamo zúčastnený pri používaní prehrávacieho zariadenia, napr. dotknutím sa „rozdelenej“ obrazovky a prepnutím na režim celej obrazovky na zachytenie konkrétneho uhla alebo na „priblíženie“ bude závisieť od skúsenosti VAR a od istoty, s akou používa zariadenie. Priamy vstup VAR môže do veľkej miery znížiť čas na preskúmanie a analýzu záznamu.

Akú rýchlosť používame pri opakovanom zázname?

VAR a rozhodca si môžu prezrieť videozáznam v normálnej rýchlosti, v spomalenom zábere alebo vo „výrazne“ spomalenom zábere. VAR odporučí rozhodcovi, aká je najlepšia rýchlosť na prehrávanie v RRA a bude asistovať rozhodcovi v prípade, ak rozhodca požiada o iný, odlišný uhol alebo rýchlosť.

Vo všeobecnosti platí, aby sa zabezpečila správnosť posúdenia:

- spomalený záber a (výrazne spomalený záber) prehrávania by mal byť použitý len v prípade, ak chceme presne stanoviť:
 - bod kontaktu pri fyzických priestupkoch a pri zakázanej hre rukou
 - miesto priestupku, napr. či je vo vnútri/mimo pokutového územia
 - pozíčné postavenie hráčov pri posudzovaní hráča mimo hry alebo zmarenie jasnej gólovej príležitosti
 - lopta mimo hry, vrátane dosiahnutia/nedosiahnutia gólu (ak nie je použitá technológia sledovania bránkových čiar)
- normálnu rýchlosť treba použiť na stanovenie:
 - intenzity priestupku, nakoľko spomalený záber obyčajne znásobuje brutalitu priestupku
 - úmyslu pri zakázanej hre rukou

Riešenie problémov pri prehrávaní videozáznamov

V prípade, že video technológia totálne zlyhá:

- RO alebo VAR operačný manažér (ak je nominovaný) bezodkladne upozornia inžiniera, ktorý má na starosť výrobu, komunikáciu a/alebo technológiu
- VAR upozorní rozhodcu a/alebo náhradného rozhodcu komunikačným zariadením alebo vysielaczkou
- rozhodca alebo náhradný rozhodca upozornia funkcionárov oboch družstiev, že video systém na prehrávanie nie je aktívny a ani nebude aktivovaný po zvyšok stretnutia, ak nebude nahlásená zmena
- ak sa video systém na prehrávanie spustí, VAR to oznámi rozhodcovi a náhradný rozhodca to oznámi funkcionárom oboch družstiev

Ak zlyhá len komunikačný systém, VAR by mal použiť vysielaczkou na komunikáciu s náhradným rozhodcom, ktorý následne upozorní oboch funkcionárov družstiev, že ďalšie video preskúmanie prebehne prostredníctvom vysielacky a náhradného rozhodcu.

5. Uplatnenie protokolu VAR, jeho princípov, praktické rady a postupy

Táto kapitola obsahuje ďalšie podrobnosti a praktické rady na uplatnenie VAR protokolu, zásady a praktické otázky (vrátane otázok obsluhy/prevádzky) a všeobecné postupy týkajúce sa štyroch preskúmateľných kategórií priestupkov/incidentov a iné časti/oblasti protokolu.

5.1 Dosiahnutie gólu

Výhoda

Ak záznam ukáže nenariadený pokutový kop pre družstvo A, ale hra nebola prerušená a bol dosiahnutý gól družstvom A, gól je platný. Podobne, ak je potenciálna ČK za zmarenie jasnej gólovej príležitosti v pokutovom území, rozhodca ponechá výhodu a gól je nakoniec dosiahnutý, gól platí. V oboch prípadoch sa rozhodca rozhodne, ako keby VAR nebol prítomný a družstva si nemôžu vybrať medzi pokutovým kopom, DOGSO alebo gólom. Aj keď predchádzajúce sa môže zdať lepšou alternatívou.

Dosiahnutie gólu po prípadnom pokutovom kope na opačnom konci hracej plochy

Ak dôjde na jednej polovici hracej plochy v pokutovom území k incidentu, za ktorý by mal byť nariadený pokutový kop z pravdepodobného postavenia mimo hry, ale rozhodca tento pokutový kop nenariadi a brániace sa družstvo zaútočí a dosiahne gól, VAR a rozhodca musia v prvom rade určiť, či bol alebo nebol prehliadnutý jasný pokutový kop nasledovne:

- ak rozhodca sa nedopustil „jasnej a očividnej chyby“ tým, že nenariadil pokutový kop, gól platí. Postavenie mimo hry nie je potrestané, keďže rozhodca správne ponechal výhodu
- ak rozhodca sa dopustil „jasnej a očividnej chyby“ tým, že nenariadil pokutový kop, situáciu postavenia mimo hry je potrebné preskúmať nasledovne:

- ak hráč nie je mimo hry, rozhodca nariadi pokutový kop a gól predchádzajúci tomuto rozhodnutiu je neplatný
- ak je hráč mimo hry, musí sa na to prihladať a gól nie je uznaný z dôvodu prehliadnutého pokutového kopu (čo nie je možné ignorovať)

Rozhodca musí urobiť potrebné disciplinárne opatrenie, ak je pokutový kop nariadený.

Dosiahnutie gólu pred, počas a po zapískaní

Ak bol gól dosiahnutý pred, počas, alebo po „nesprávnom“ rozhodnutí rozhodcu, napr. AR nesprávne zdvihne zástavku, že je hráč mimo hry a rozhodca uzná gól, rozhodca, spolu s asistenciou VAR, ak je vyžiadaná, môže uznať gól, ak nezapískal skôr ako prešla lopta bránkovú čiaru. Hráči by mali ignorovať zástavku a pokračovať v hre.

5.2 Pokutový kop

Pokutový kop a kopy na bránu zo značky pokutového kopu

Rozhodca môže dať podnet na preskúmanie priestupku zo strany brankára alebo strelca zahrávajúceho pokutový kop, ktorý priamo ovplyvňuje výsledok pokutového kopu, bez ohľadu na to či bol alebo nebol dosiahnutý gól. Ak je priestupok správne identifikovaný, je potrebné udeliť príslušný disciplinárny trest, ale je dôležité pamätať, že bude uplatnené pravidlo „jasnej a očividnej rozhodcovskej chyby“, t.j. „dopustil sa rozhodca a AR „jasnej a očividnej chyby“, tým, že nepotrestal priestupok?“.

Neoprávnený zásah zo strany iných hráčov je možné preskúmať, ak pokutový kop bol neúspešný a lopta zostáva v hre (odrazí sa od bránkového brvna, žrdí alebo od brankára), a ak:

- útočník, ktorý porušil pravidlá, dosiahne gól alebo sa stane súčasťou útočnej akcie, alebo sa stane súčasťou ďalšej APP ktorá následne vedie k dosiahnutiu gólu alebo ďalšiemu pokutovému kopu (PK)
- obranca, ktorý neoprávnene zasiahne a zabráni útočníkovi, aby hral alebo mohol hrať s loptou v situácii, z ktorej by bolo možné dosiahnuť gól.

Iné neoprávnené zásahy a priestupky, ktoré priamo neovplyvňujú dosiahnutie gólu, nie je možné preskúmať.

VAR dokáže identifikovať jasne „prehliadnutý“ pokutový kop, ale taktiež priestupky útočiaceho družstva počas „útočnej fázy“ APP.

Ak sa rozhodca dopustí „jasnej a očividnej chyby“ a nenariadi pokutový kop napriek tomu, že došlo k „prehliadnutiu“ jasného priestupku (postavenie mimo hry, zakázaná hra rukou, zakázaná hra a pod.) zo strany útočiaceho družstva počas jeho útočnej fázy APP, na lepšie zvládnutie hernej situácie a vyhnutie sa zbytočnej kritike po stretnutí, VAR musí informovať rozhodcu o oboch incidentoch čo najskôr, obvykle pri najbližšom prerušení hry. Rozhodca potom má dve možnosti v závislosti od toho, akej „očividnej“ chyby sa dopustil pri prehliadnutí pokutového kopu a aká je situácia na hracej ploche:

- dať podnet na preskúmanie „prehliadnutia“ pokutového kopu s vedomím, že nedošlo k priestupku, za ktorý by mal byť tento pokutový kop nariadený a ani nariadený nebol (každému je jasné, prečo nebol nariadený pokutový kop)
- informovať kapitána družstva, ktoré si nárokuje nariadenie pokutového kopu, že situácií v pokutovom území predchádzal priestupok a preto pokutový kop nemohol byť nariadený

Náhradný rozhodca dá následne na vedomie trénerovi a niekto vo VOR to oznámi komentátorom.

Vo všeobecnosti, prvá z týchto možností je obvykle najlepšia.

5.3 Priama červená karta a iné disciplinárne tresty

Disciplinárne tresty možno udeliť alebo zmeniť na základe preskúmania.

Rozhodca musí urobiť správne disciplinárne opatrenia voči hráčom a funkcionárom družstiev za akékoľvek priestupky, zistené alebo potvrdené v procese preskúmania. Je v tom zahrnuté:

- zmena udeleného alebo označeného disciplinárneho opatrenia pred preskúmaním vrátane:
 - odvolanie alebo zrušenie „nesprávneho“ napomenutia (ŽK) alebo vylúčenia (ČK)
 - zmena ŽK na ČK
 - zmena ČK na ŽK
 - prenesenie ŽK alebo ČK z jedného hráča na iného (v prípade chybnéj identifikácie hráča)
- udelenie vhodného disciplinárneho opatrenia (ŽK/ČK) za ktorýkoľvek priestupok, ktorý pôvodne nebol zaznamenaný, ale je jasne identifikovaný počas preskúmania

Príklady priestupkov, pri ktorých v dôsledku preskúmania rozhodca musí uplatniť správne disciplinárne opatrenia zahŕňujú:

- situáciu, pri ktorej preskúmanie priestupku na ČK alebo „prehliadnutia vážneho incidentu/priestupku“ jasne ukazuje, že priestupok si vyžaduje len ŽK, prípadne druhú ŽK
- situáciu, pri ktorej preskúmanie pokutového kopu jasne ukazuje, že útočník sa dopustil simulovania – previnivší sa hráč musí dostať ŽK
- situáciu, pri ktorej bolo družstvo potrestané, ale disciplinárne opatrenie bolo udelené nesprávne hráčovi družstva

Ak v dôsledku preskúmania, určitá časť alebo fáza hry sú „prerušené“, disciplinárne opatrenie, týkajúce sa tejto časti alebo fázy „prerušenej“ hry zostáva vo všeobecnosti v platnosti, nakoľko hráči musia vždy konať v súlade s Pravidlami futbalu. Napríklad, nie je odpísaný regulárny pokutový kop a skôr než príde signál na preskúmanie, hráč sa dopustí jedného z nasledovných priestupkov: hrubého nešportového správania, surovej hry, riskantného súboja, vyjadrenia nesúhlasu s rozhodnutím rozhodcu, použije urážlivé výroky, alebo sa správa nešportovo a pod. Disciplinárne opatrenie pre takýto typ priestupku zostáva nezmenené.

Avšak, v prípade „zmarenia jasne gólovej príležitosti“ alebo „zmarenia sľubne sa rozvíjajúcej útočnej akcie súpera“ počas „prerušenej“ hry znamená, že nevznikla žiadna jasná gólová príležitosť alebo sľubne sa rozvíjajúca útočná akcia súpera. A preto, ak bol udelený disciplinárny trest za DOGSO/SPA, trest musí byť zrušený.

Ak rozhodca zmení, odvolá/zruší akékoľvek disciplinárne opatrenie, je veľmi dôležité, aby to bolo jasne oznámené všetkým (ostatným rozhodcom, hráčom, trénerom, divákom atď.) Je to obzvlášť dôležité v prípade hráča, ktorému zrušia ŽK a ktorému neskôr počas zápasu udelia ďalšiu ŽK a nie je (správne) vylúčený zo stretnutia.

Žltá karta (ŽK)

Chybu rozhodcu, ktorý nesprávne udelil alebo neudelil ŽK je možné preskúmať len v prípade, ak je to vnímané ako súčasť „preskúmania“ incidentu v súvislosti s dosiahnutím gólu, udelením pokutového kopu alebo iného incidentu, vyžadujúceho udelenie červenej karty. Ak ide o takýto prípad, rozhodca musí prijať správne disciplinárne opatrenie.

Napríklad:

- preskúmanie incidentu v súvislosti s pokutovým kopom jasne ukazuje, že útočník je vinný zo simulovania
- preskúmanie incidentu v súvislosti s dosiahnutím/nedosiahnutím gólu jasne ukazuje, že útočník úmyselné zahral loptu rukou do brány
- preskúmanie incidentu v súvislosti s udelením ČK za surovú hru, jasne ukazuje, že priestupok bol „riskantný“ a nie „surová hra“
- preskúmanie incidentu v súvislosti s udelením ČK počas hromadnej konfrontácie, ktorý jasne poukazuje na agresívne správanie ďalších hráčov k súperovi
- preskúmanie incidentu v súvislosti s DOGSO jasne ukazuje, že priestupok sa týkal len zmarenia sľubne sa rozvíjajúcej útočnej akcie súpera

Druhá žltá karta

Udelenie druhej žltej karty vedie k udeleniu červenej karty, ale nakoľko to nie je priama červená karta, nie je možné tento prípad preskúmať.

Na rozdiel od červenej karty, žltá karta je väčšinou založená na veľmi subjektívnom posúdení a preto označiť ju ako „jasnú a očividnú chybu“ by bolo veľmi zložité. VAR si nemusí byť vedomý predchádzajúcich napomenutí toho istého hráča ani „nálady/emócie“ futbalového stretnutia.

Navyše, ak by došlo k preskúmaniu „nesprávnej“ ŽK, potom, aby to bolo spravodlivé, bolo by logické preskúmať:

- „nesprávne“ neudelenie druhej ŽK
- „nesprávnu“ prvú ŽK
- „nesprávne“ neudelenie prvej ŽK

Ak by k tomu došlo, bolo by to úplne proti základnej filozofii „minimálneho zásahu – maximálneho úžitku“ a preto udelenie druhej žltej karty nie je možné preskúmať.

„Kontrola“ pravdepodobnej/možnej červenej karty nasvedčuje prehliadnutie priestupku, za ktorý mala byť udelená ŽK

Ak sa VAR rozhodne preskúmať potenciálnu „prehliadnutú“ priamu ČK, ale „kontrola“ odhalí, že to nebola ČK, ale jasná ŽK, preskúmanie nie je možné a nesmie prebehnúť žiadna komunikácia s rozhodcom, okrem potvrdenia, že žiadna ČK nebola prehliadnutá.

„Prehliadnutá“ ŽK môže byť predmetom preskúmania len v prípade, ak je súčasťou „preskúmania“ kvôli „jasnej a očividnej chybe“ alebo „prehliadnutia vážneho incidentu“ v súvislosti s dosiahnutím gólu, nariadením pokutového kopu, udelením priamej červenej karty alebo chybnou identifikáciou vinníka.

Konzultácia s VAR pred rozhodnutím, či ide o priestupok, za ktorý je udelená ČK alebo ŽK

Ak si rozhodca nie je istý, či za priestupok udeliť ŽK alebo ČK, tak je zakázaná akákoľvek komunikácia zo strany VAR alebo akékoľvek preskúmanie predtým, ako je udelená karta. Rozhodca sa musí rozhodnúť a kartu ukázať. VAR následne „skontroluje“ incident a môže len odporučiť preskúmanie záznamu, ak bola ČK nesprávne udelená alebo jasne prehliadnutá.

Oneskorené disciplinárne opatrenie (po nadviazaní na hru)

Pravidlo 5 nedovoľuje rozhodcovi zmeniť rozhodnutie, ak sa v hre už pokračuje a to isté platí pri každom nadviazaní na hru a pri väčšine disciplinárnych opatrení.

Čo sa VAR týka, vo všeobecnosti platí, že ak priestupok na ČK bol prehliadnutý členmi rozhodcovského tímu na hracej ploche, VAR nie je oprávnený informovať o tom rozhodcu. Celou záležitosťou sa neskôr bude zaoberať disciplinárna komisia po stretnutí. Avšak VAR musí informovať rozhodcu o „prehliadnutej“ ČK v súvislosti s hrubým nešportovým správaním, pohrozením alebo oplúťím ktorejkoľvek osoby a používaním mimoriadne urážlivých gest, nakoľko hore uvedené sú vážnymi priestupkami (veľmi často sa odohrávajú mimo samotnej hry) a VAR ich nedokáže okamžite identifikovať. Za takýchto okolností rozhodca môže urobiť OFR a udeliť náležité disciplinárne opatrenie, hoci v súvislosti s priestupkom nie je možné nariadiť voľný kop alebo pokutový kop.

Preskúmania v súvislosti s chybnou identifikáciou vinníka, keď nesprávnemu hráčovi z potrestaného družstva bola udelená ŽK alebo ČK, je možné vykonať kedykoľvek, i keď už bolo nadviazané na hru.

Nešportové správanie náhradníka alebo funkcionára družstva

„Preskúmanie“ sa vo všeobecnosti týka incidentov v súvislosti s hráčmi, ale v mimoriadnych prípadoch, „preskúmanie“ v súvislosti s priestupkom na ČK alebo dosiahnutie gólu/ nariadenie pokutového kopu sa môže týkať aj niekoho, kto je na zozname družstva, napr. náhradník/funkcionár, ktorý sa dopustí priestupku voči súperovmu hráčovi alebo vstúpi na hraciu plochu, aby zabránil dosiahnutiu gólu. Avšak, ak sa napríklad pobijú dvaja tréneri alebo náhradníci, nie je to dôvod, ktorý by ovplyvnil priebeh zápasu a preto VAR do toho nevstupuje a incident nie je možné preskúmať.

Nešportové správanie v súvislosti s TV signálom, RRA a VOR:

- Hráč alebo náhradník, ktorý:
 - nadmieru ukazuje TV signál musí byť napomenutý (ŽK). Avšak niektorí hráči, ktorí nedostatočne ovládajú jazyk, môžu ukazovať TV signál ako zdvorilú žiadosť, čo by nemalo následne viesť k udeleniu ŽK
 - vstúpi do RRA musí byť napomenutý (ŽK)
 - vstúpi do VOR musí byť vylúčený (ČK)
- Funkcionár družstva, ktorý:
 - nadmieru ukazuje TV signál, musí dostať jasné, oficiálne napomenutie (alebo ŽK, tam, kde sa používa)
 - vstúpi do RRA, musí dostať jasné, oficiálne napomenutie (alebo ŽK, tam, kde sa používa)
 - vstúpi do VOR musí byť vykázaný z technickej zóny

5.4 Chybná identifikácia

K preskúmaniu z dôvodu chybnej identifikácie hráča pri napomínaní alebo vylúčení z hry musí dôjsť vtedy, keď rozhodca potrestá priestupok hráča jedného družstva a potom za tento priestupok udelí ŽK alebo ČK nesprávnemu hráčovi potrestaného družstva. Bez ohľadu na správnosť verdiktu rozhodcu ohľadom priestupku (vrátane družstva, ktoré sa priestupku dopustilo).

Tam, kde je to možné, VAR môže iniciatívne asistovať rozhodcovi pri správnej identifikácii hráča, ktorý má dostať ŽK alebo ČK, aby sa predišlo prípadom chybnej identifikácie hráča.

5.5 Nadviazanie na hru

Povolené preskúmanie

VAR je povinný informovať rozhodcu, ak nastane vážne porušenie Pravidiel futbalu v súvislosti s nadviazaním na hru, ktoré môže viesť k opakovaniu stretnutia, nakoľko je to situácia, ktorá môže ovplyvniť celkový priebeh stretnutia, napr. strieľajúci hráč sa dotkne lopty druhýkrát pri vykonaní voľného kopu alebo pokutového kopu a následne dôjde k dosiahnutiu gólu alebo nariadeniu pokutového kopu.

Preskúmanie nesprávneho nadviazania na hru je preto povolené len, ak sa Pravidlo poruší v týchto prípadoch:

- vo veľmi zriedkavých prípadoch, ak nesprávne družstvo nadviaže na hru (napr. nie družstvo, ktoré určil rozhodca alebo AR) a prípadne dosiahne gól alebo získa pokutový kop
- hráč sa dotkne lopty dvakrát pri voľnom kope a dosiahne gól/pokutový kop
- gól je dosiahnutý priamo z vhadzovania alebo z nepriameho voľného kopu, t.j. bez toho, aby sa lopty dotkol iný hráč
- nesprávne nadviazanie na hru po priestupku pri pokutovom kope

Nepovolené preskúmanie

V prípadoch, kde rozhodnutie závisí na posúdení rozhodcu (napr. priestupok pri vhadzovaní, vzdialenosť 9.15 m pri voľnom kope), VAR nesmie vstúpiť do procesu rozhodovania, obzvlášť ak potenciálna chyba nesúvisí s priestupkom, ktorý by mohol ovplyvniť priebeh stretnutia. Z tohto dôvodu, žiadne preskúmanie nie je dovolené za nesprávne nadviazanie v týchto prípadoch:

- nariadenie voľného kopu, kopu od brány, rohového kopu alebo vhadzovania nesprávnemu družstvu
- nesprávne vhadzovanie (nohy, ruky, postavenie)
- lopta je v pohybe (pri voľnom kope, kope od bránky atď.)
- lopta sa nedotýka zeme pri rozhodcovskej lopke
- nesprávne družstvo vykonáva výkop

5.6 Proaktívna pomoc zo strany VAR

Dovolená pomoc

VAR je oprávnený pomáhať rozhodcovi v nasledujúcich prípadoch, nakoľko sú to prípady, ktoré môžu ovplyvniť priebeh stretnutia a následne spôsobiť neplatnosť stretnutia:

- rozhodca udelí hráčovi druhú ŽK, ale nevykáže hráča z hracej plochy
- jedno z družstiev má viac hráčov počas stretnutia, než je dovolené alebo pri kopoch na bránu zo značky pokutového kopu ako je to povolené, napr. jedno z družstiev neznížilo počet hráčov na rovnaký počet ako súper
- zápas má začať výkopom, ale jeden z brankárov chýba
- rozhodca si nevšimol vážne zraneného alebo krvácajúceho hráča

Aby sa predišlo chybnej identifikácii hráča pri udeľovaní disciplinárneho trestu, VAR môže iniciatívne pomôcť rozhodcovi pri identifikácii totožnosti hráča, ktorý má byť potrestaný.

Nedovolená rada

VAR nie je oprávnený radiť rozhodcovi (alebo AR) v nasledujúcich prípadoch, nakoľko sú to prípady, ktoré nespádajú do filozofie VAR systému:

- ktoré družstvo nadviaže na hru
- či ide o priestupok, za ktorý má byť udelená ŽK alebo ČK
- potenciálne priestupky skôr než sa lopta dostane do hry
 - držanie alebo sotenie pri VK/KzR
 - neoprávnený zásah pri pokutovom kope
 - vhadzovanie alebo voľný kop z nesprávneho miesta

5.7 Iné

Lopta mimo hry

VAR môže oznámiť rozhodcovi, že lopta je mimo hry len v prípade, že k tomu dôjde počas APP (útočnej fázy) pri dosiahnutí gólu, incidente s pokutovým kopom alebo DOGSO ČK.

Vo všetkých ostatných prípadoch VAR nezasahuje, ak si ostatní rozhodcovia nevšimnú, že je lopta mimo hry.

Tým, že sa lopta dostane mimo hry neznamena, že sa zruší vylúčenie hráča za priestupok, za ktorý má byť udelená ČK (okrem DOGSO). Nadviazanie na hru súvisí s loptou, ktorá sa dostane mimo hry.

Zdržiavanie zdvihnutia zástavky alebo použitia píšťalky

Rozhodcovia a AR musia urobiť rozhodnutie vždy, ale sú určité útočné situácie, pri ktorých zdržiavanie zdvihnutia zástavky alebo použitia píšťalky môže byť prospešné na zabezpečenie fair-play. V tom prípade, rozhodca má väčšiu voľnosť pri použití píšťalky ako AR pri zdvihnutí zástavky.

Ťažké a náročné rozhodnutie pri postavení mimo hry alebo priestupku alebo lopty mimo hry

- AR by mal počkať so zdvihnutím zástavky, ak útočiaci hráč má pre svoj beh voľný priestor a má veľmi dobrú pozíciu na dosiahnutie gólu a pohybuje sa priamo smerom ku alebo vo vnútri pokutového územia alebo sa nachádza v potenciálnej DOGSO situácii
- Ak by vznikla situácia, ktorá vyústi do gólu alebo pokutového kopu, alebo útočiace družstvo získa voľný kop, rohový kop alebo vhadzovanie spoza postrannej čiary alebo pokračuje v držaní lopty po ukončení útočnej fázy (APP) (v stretnutí bez asistencie VAR), a AR by zdvihol zástavku a signalizoval hráča mimo hry, priestupok alebo loptu mimo hry, takáto (oneskorená) signalizácia musí byť vykonaná, pretože by bolo veľmi nespravodlivé, aby útočiace družstvo profitovalo z toho, že nebolo potrestané.

Ak AR zdvihne zástavku v prípade tesného/nerozhodného/nejasného postavenia mimo hry/priestupku/lopty mimo hry a hráč sa chystá skórovať gól, rozhodca musí počkať s pískaním, kým sa nedosiahne gól, aby mohol v prípade, že sa AR dopustil „jasnej a očividnej chyby“, gól uznať, alebo ak došlo k priestupku v súvislosti s pokutovým kopom, nariadiť pokutový kop.

To isté pravidlo platí, ak rozhodca identifikuje potenciálny priestupok zo strany útočiaceho družstva, inými slovami, mal by počkať s pískaním, ak vznikne veľká pravdepodobnosť, že príde k dosiahnutiu gólu v tom okamžiku.

6. Vzdelávanie rozhodcov

Bez absolvovania potrebného vzdelávania nevyhnutného na dosiahnutie pozitívnych výsledkov pri používaní VAR a bez zabezpečenia dostatočného off-line vzdelávania nebude možné získať povolenie na používanie VAR online zo strany IFAB a FIFA.

Úspešné používanie VAR závisí predovšetkým od troch faktorov:

- kvalita/presnosť skúmaného záznamu
- počet a trvanie jednotlivých preskúmaní
- vplyv vykonaných preskúmaní na priebeh a emócie stretnutia

Vyškoľenie všetkých členov rozhodcovského tímu, rozhodcov na hracej ploche ako aj video rozhodcov je mimoriadne dôležité. Hoci hlavný dôraz bude kladený na rozhodcov, VAR a AVAR, vzdelávanie AR, náhradných rozhodcov a AAR (ak sú nominovaní) je tiež veľmi dôležité ako aj rozvoj účinnej spolupráce s RO.

Jeden z hlavných cieľov pri vzdelávaní je naučiť rozhodcov a AR, „aby zabudli na VAR“ predtým než urobia rozhodnutie, ale „aby si na VAR“ spomenuli, ak rozhodnutie, alebo priestupok patria do kategórie preskúmateľných priestupkov. Rozhodca nesmie dovoliť pokračovať v hre, v prípade možnosti preskúmania. Ak je to potrebné, rozhodca musí vytvoriť priestor a čas na skontrolovanie incidentu alebo rozhodnutia.

Najväčšou výzvou počas vzdelávania rozhodcov a VAR je presun z teoretickej roviny a tréningu v „triede“ do „skutočnej situácie“ inými slovami „naživo“ so skutočnými hráčmi. Je veľmi dôležité, aby rozhodcovia a VAR získali čo najviac praxe pri nácviku rôznych „herných simulácií“, nakoľko je nevyhnutné, aby sa naučili hodnotiť incidenty „pod tlakom“. Pre rozhodcov, napríklad, nie je jednoduché uprostred stretnutia prispôbiť svoj „zorný uhol“ a sústrediť sa na TV obrazovku, obzvlášť, ak nestačia s dychom (po prebehnutí určitej vzdialenosti do RRA) a sú v psychickom vypätí. Rovnako pre VAR nie je jednoduché posúdiť komplikované incidenty, ak je vo veľmi vypätej situácii.

VAR musia byť dostatočne vyškolení a kompetentní pri používaní prehrávacieho zariadenia, aby mohli asistovať RO pri výbere uhlov a rýchlosti na prehrávanie alebo to mohli robiť aj samostatne. Efektívny výber urýchlí celý proces preskúmania.

6.1 Vzdelávacie programy

Na splnenie požiadaviek pre vzdelávanie rozhodcov na hracej ploche a VAR je potrebné venovať značné množstvo cieľavedomého a nepretržitého vzdelávania. Väčšia časť tohto procesu musí prebiehať formou „spoločného vzdelávania“, aby každá skupina, ktorá používa systém VAR pochopila, akým špecifickým úskaliam musia čeliť rozhodcovia, VAR a AVAR.

V každej etape vzdelávacieho procesu je potrebné neustále zdôrazňovať, že VAR sa používa iba na „vážne, prehliadnuté priestupky“ a tam, kde nastala „jasná a očividná chyba“. V tom druhom prípade, je obzvlášť dôležité neustále zdôrazňovať a zodpovedať kľúčovú otázku „*bolo rozhodnutie očividne nesprávne?*“.

VAR, rozhodcovia a ostatní členovia rozhodcovského tímu musia vedieť odolávať pokušeniu (aj keď podvedome) používať VAR systém pre rozhodnutia, ktoré nie sú „úplne nesprávne“ a ktoré sa vymykajú pravidlám preskúmania. Taktiež je veľmi dôležité, aby VAR, AVAR a RO presne vedeli a chápali, aký postup voliť, keď po „kontrole“, alebo preskúmaní nastane ďalší potenciálne preskúmateľný priestupok.

6.1.1 Teória

VAR, AVAR a ostatní členovia rozhodcovského tímu na hracej ploche (obzvlášť rozhodcovia) musia detailne poznať a rozumieť VAR protokolu, jeho princípom, praktickým záležitostiam a všeobecným postupom, aby ich vedeli účinne a správne aplikovať aj vo vypätej situácii.

A obzvlášť, musia jasne poznať faktory, požiadavky a obmedzenia, týkajúce sa:

- incidentov, priestupkov, ktoré nie je možné preskúmať
- rozdielu medzi „kontrolou“ (vrátane tichej kontroly) a „preskúmania“
- určenia „jasnej a očividnej chyby“
- určenia „vážneho prehliadnutého incidentu“
- času pred a/alebo po priestupku, incidente počas ktorého je povolené urobiť preskúmanie (vrátane presného stanovenia začiatku útočnej fázy APP)
- posúdenia „neutrálnej zóny/situácie v prípade potreby prerušenia hry kvôli preskúmaniu
- spôsobu, akým je preskúmanie začaté, prevedené a uzavreté
- stanovenia potreby vykonania OFR, alebo schopnosť rozhodcu urobiť rozhodnutie len na základe informácie od VAR, tzv. faktické rozhodnutia
- výhod a potenciálnych rizík prehrávania v spomalenom režime
- pozičného postavenia, pohybu a povinností všetkých členov rozhodcovského tímu počas preskúmania
- prepočítavania „strateného“ času, keď je hra prerušená kvôli „kontrole a/alebo preskúmaniu
- spôsobu komunikácie

Teoretická príprava je nesmierne dôležitá na zavedenie jasných a zrozumiteľných pravidiel, na základe ktorých bude možné určovať, ktoré priestupky alebo incidenty možno alebo nemožno preskúmať a čo možno považovať za „jasnú a očividnú chybu“ a „prehliadnutie vážneho incidentu“, nakoľko tieto sú zásadné a dôležité rozhodnutia.

6.1.2 Použitie v praxi

Akonáhle sú rozhodcovia na hracej ploche a video rozhodcovia dôkladne oboznámení s protokolom/pravidlami a spĺňajú všetky teoretické predpoklady/majú požadované teoretické vedomosti, je veľmi dôležité venovať potrebný čas na nácvik, zdokonaľovanie a vylepšovanie rôznych detailov, ako napr.:

- fungovanie prehrávania záznamu, vrátane použitej grafiky (obzvlášť línia postavenia „hráča mimo hry“
- analýza videozáznamu incidentov a priestupkov v normálnej rýchlosti a v spomalenom režime
- posúdenie „neutrálnej zóny/situácie“, ak má byť hra prerušená kvôli preskúmaniu

- zváženie situácie, či je „tichá kontrola“ postačujúca, alebo rozhodca má byť pripravený na následné preskúmanie (prípadne potvrdenie, že rozhodnutie bolo správne)
- stanovenie potreby preskúmania a pripravenosť na pozdržanie alebo zamedzenie nadviazania na hru
- posúdenie vhodnosti OFR alebo prijatie rozhodnutia len na základe informácie od VAR, tzv. faktické rozhodnutia (miesto priestupku alebo postavenie hráča, bod kontaktu, lopta mimo hry, dosiahnutie/nedosiahnutie gólu a pod.)
- stanovenie najúčinnějšího poradia preskúmania, ak dôjde k viacerým priestupkom v tom istom čase alebo v krátkom časovom slede
- presné stanovenie začiatku útočnej fázy
- využitie najlepšieho postavenia, pohybu a povinnosti jednotlivcov v súlade s pravidlami na zabezpečenie preskúmania, vrátane minimalizácie času na preskúmanie
- oznámenie výsledkov z preskúmania, disciplinárnych trestov a spôsob nadviazania na hru
- účinné uloženie videozáznamov všetkých potenciálnych preskúmateľných incidentov, alebo priestupkov (vrátané výsledkov a konečného rozhodnutia)
- dodržiavanie pravidiel na komunikáciu

Celý vzdelávací proces bude prechádzať rôznymi etapami na hracej ploche a mimo nej pri uplatnení rôznych postupov.

6.1.3 Praktické cvičenia mimo hracej plochy

Každý rozhodca a VAR (a AVAR) musia venovať značné množstvo času, či individuálne alebo v skupine práci v týchto oblastiach:

- štúdium a testovanie vedomostí, porozumenie všetkých pravidiel, princípov a postupov
- využitie videozáznamov incidentov z predchádzajúcich stretnutí, situácií, jednotlivých fáz, polčasov a celých stretnutí na nácvik incidentov, ktorých možno alebo nemožno preskúmať, čo možno považovať za „jasnú a očividnú chybu“ a „prehliadnutie vážneho incidentu“ a pre VAR zlepšenie schopnosti byť dlhodobo koncentrovaní.

Všetky praktické cvičenia by mali prebehnúť:

- bez časového stresu
- pod časovým tlakom, s elementom „súťaživosti“ medzi rôznymi skupinami VAR
- využitím rôznych rýchlosti prezerania

Využitie záznamov z polčasov a celých stretnutí je veľmi dôležité pre VAR a AVAR na rozvoj schopnosti koncentrácie po dlhom čase „nečinnosti“ a schopnosti pohotovo reagovať v prípade potrebnej „kontroly“ alebo odporúčenia preskúmania.

V ideálnom prípade, jednotlivé súťaže zabezpečia online vzdelávaciu platformu, aby umožnili jednotlivcom sa samostatne vzdelávať, zdokonaľovať a obnovovať svoje vedomosti (diaľkové vzdelávanie).

Okrem vzdelávania na základe videonahrávok, VAR a rozhodcovia by mali pravidelne:

- nacvičovať komunikáciu a výmenu informácií, vrátane:
 - VAR a rozhodca v rôznych miestnostiach
 - VAR v miestnosti na štadióne a rozhodca na hracej ploche
- nacvičovať prácu s RO na výber a prezeranie videozáznamov
- nacvičovať nahrávanie informácií v súvislosti s preskúmateľnými incidentmi alebo priestupkami (VAR) a výpočet „strateného“ času na „kontrolu“ alebo „preskúmanie“

6.1.4 Praktické cvičenia na hracej ploche

Táto oblasť vzdelávania rozhodcov a VAR/AVAR je najdôležitejšou časťou vzdelávacieho procesu a vyžaduje si veľa času. Je nevyhnutné umelo vytvoriť „časový a emočný tlak“, nakoľko tieto predstavujú najväčšiu výzvu pri obsluhu/prevádzke živých vysielaní v súťažných stretnutiach.

Po ukončení počiatočnej fázy vzdelávacieho procesu formou videonahrávok je potrebné rozšíriť vzdelávanie priamo na hracej ploche s hráčmi, ktorí budú simulovať rôzne herné situácie a fázy stretnutia. V tomto prípade, teoretické a praktické vzdelávanie bude prebiehať súbežne. Praktické cvičenia by sa mali zamerať predovšetkým na:

- uplatnenie VAR protokolu/pravidiel, jeho princípy, prevádzkové aspekty a všeobecné postupy s hráčmi, vrátane:
 - vytvorenie herných situácií
 - zahratie „normálnych“, krátkych a dlhých časových úsekov a „celého“ stretnutia.

Hráčov treba viesť k vytvoreniu rôznych preskúmateľných incidentov, ako napr.:

- pripravenosť na zdržiavanie nadviazania na hru, obzvlášť ak sa previnivšie družstvo alebo hráči pokúsia o rýchle nadviazanie, aby zabránili preskúmaniu
- posúdenie vhodnosti OFR alebo prijatie rozhodnutia len na základe informácie od VAR, tzv. faktické rozhodnutia (miesto priestupku alebo postavenie hráča, bod kontaktu (zakázaná hra, zakázaná hra rukou), lopta mimo hry, dosiahnutie/nedosiahnutie gólu a pod.)
- zváženie situácie, či je „tichá kontrola“ postačujúca, alebo rozhodca má byť pripravený na následné preskúmanie (prípadne potvrdenie, že rozhodnutie bolo správne)
- podnet na „kontrolu“, začatie a ukončenie preskúmania za pomoci oficiálnej „kontroly“ a (dvoch) signálov na preskúmanie
- minimalizácia času potrebného na preskúmanie, vrátane presunu rozhodcu do RRA, ak je pravdepodobnosť, že OFR skráti čas
- schopnosť VAR/AVAR odolať pokušeniu „skontrolovať“ incident alebo rozhodnutie len zo „zvedavosti“, nakoľko to môže VAR/AVAR vyrušiť a odpútať od „živého“ vysielania
- pozičné postavenie a pohyb rozhodcu a ostatných rozhodcov počas „preskúmania“

Odporúča sa, aby všetky tieto simulované cvičenia boli použité na tréning rôznych aspektov vplyvu pri rozhodovaní rozhodcu následne:

- žiadna komunikácia medzi rozhodcom a VAR (návrat pre VAR)
- komunikácia medzi VAR a „náhradným rozhodcom“ (umiestnený na/ alebo blízko postrannej čiary) na odskúšanie a zdokonalenie komunikačného procesu a pod. Je to výborný spôsob, ako vytvoriť situáciu pod tlakom, obzvlášť ak sa použije počas „priameho“ vysielania
- komunikácia medzi VAR a rozhodcom, ale bez dopadu na rozhodnutie, aby sa rozhodca lepšie oboznámil s rôznymi druhmi a úrovňami informácií, ktoré dostáva
- komunikácia medzi VAR a rozhodcom na uplatnenie všetkých pravidiel ohľadne rozhodnutí na preskúmanie

Hore uvedené cvičenia by tiež mali zahŕňať tréning komunikácie AVAR s rozhodcom v čase, keď je VAR zaneprázdnený „kontrolou“ alebo preskúmaním.

Všetky jednotlivé úrovne si vyžadujú dôkladnú analýzu, spätnú väzbu a tam, kde je to vhodné zdokonalenie postupov a praktických aspektov, obzvlášť tých, ktoré sa týkajú komunikácie a používania technológie na prehrávanie.

V prípade, že VAR nie sú aktívnymi rozhodcami, musia stráviť nejaký čas na týchto praktických cvičeniach v úlohe rozhodcu, buď na hracej ploche alebo ako „náhradný“ rozhodca v blízkosti technickej zóny, aby správne porozumeli systému VAR z pohľadu rozhodcu.

Praktické cvičenia na hracej ploche majú vo všeobecnosti väčšiu hodnotu, ako „živé“ stretnutia na hracej ploche (obzvlášť v počiatočnej fáze vzdelávacieho procesu), nakoľko umožňujú vytvorenie množstva potenciálnych incidentov, čo je veľmi nepravdepodobné pri „priateľských“ stretnutiach.

6.1.5 „Priame/živé“ stretnutia na hracej ploche

Každá súťaž alebo Národná futbalová asociácia sa postupne dostane do štádia, keď bude pripravená na využitie „priamych/živých“ stretnutí off-line ako súčasť vzdelávacieho procesu. Odporúča sa začať s off-line vzdelávaním za pomoci „priamych/živých“ stretnutí ihneď ako rozhodcovia a VAR sa budú cítiť bezpečne a už začali s tréningovým procesom a uplatnením všetkých pravidiel. „Priame/živé“ stretnutia sú rozhodujúce na vytvorenie „časovej tiesne“, ktorá chýba pri simulovaných cvičeniach.

Na začiatku by mali byť „priame/živé“ stretnutia použité na troch úrovniach:

- bez komunikácie medzi VAR a hlavným rozhodcom – ostatní rozhodcovia budú pozorovať VAR a/alebo budú analyzovať hru
- komunikácia medzi VAR a rozhodcami, umiestnenými niekde inde na hracej ploche alebo v blízkosti technických zón
- komunikácia medzi VAR a hlavným rozhodcom, avšak bez zásahu do rozhodnutí na lepšie oboznámenie sa s rôznymi úrovňami poskytnutej informácie

Využitie „priamych/živých“ stretnutí má veľký význam pri realizácii „náhradného“ tréningu a rozvíja schopnosť VAR sústrediť sa na TV obrazovku po dobu 2x 45 minútových intervalov.

Ak je daná súťaž alebo Národná futbalová asociácia presvedčená, že dostatočne ovláda všetky VAR pravidlá/protokol, princípy a postupy počas „živých“ stretnutí vrátane priateľských stretnutí, musí získať povolenie od IFAB, ktorá bude požadovať jasné dôkazy, že prebehol rozsiahly vzdelávací proces členov rozhodcovského tímu a VARs.

Pre optimalizáciu procesu získania povolenia, jednotlivé súťaže alebo Národné futbalové asociácie by mali dôkladne a pravidelne informovať IFAB v akom štádiu sa nachádza ich vzdelávací program.

6.2 Tematické okruhy

Vzdelávanie/školenia by mali byť štruktúrované a zamerané na rôzne preskúmateľné rozhodnutia alebo priestupky rôznej náročnosti. Vzdelávanie by malo byť zamerané predovšetkým na identifikáciu:

- rozhodnutí, ktoré budú vyplývať len na základe informácie od VAR (faktické rozhodnutia ako napr. lopta v hre/mimo hry, priestupok vo vnútri/ mimo pokutového územia, pozičné postavenie hráča/hráčov pri postavení mimo hry, dosiahnutie gólu)
- rozhodnutí, pri ktorých by si mal rozhodca prezrieť videozáznam v RRA (OFR) ako napr.
 - subjektívne rozhodnutia, týkajúce sa udelenia ČK ako napr. či išlo o napádanie súpera neprimeranou silou
 - zmena alebo potvrdenie rozhodnutia o nariadení pokutového kopu
- situácií, pri ktorých videozáznam pomôže rozhodcovi lepšie „predať“ rozhodnutie, t.j. rozhodnutie bude oveľa akceptovateľnejšie
- jasného zámeru rozhodcu urobiť preskúmanie na OFR
- momentu, keď je dôležité oneskoriť pokračovanie v hre (VAR potrebuje čas na „kontrolu“ a previnivší sa hráč/hráči sa snažia zabrániť preskúmaniu)

6.2.1 Najdôležitejšie body vo vzdelávaní rozhodcov a VAR

Štruktúra vzdelávania a jednotlivé školenia by mali vychádzať z nasledujúcich dôležitých princípov:

- použitie VAR je odôvodnené na odstránenie „jasných a očividných chýb“ v presne stanovených štyroch kategóriách, ktoré môžu zmeniť priebeh stretnutia, alebo ak ide o „vážne prehliadnutie incidentu“
- rozhodca je povinný vždy urobiť rozhodnutie, neexistuje možnosť povedať „neviem, tak sa pozriem na videozáznam“
- rozhodca by mal „zabudnúť“ na VAR, skôr než urobí rozhodnutie
- rozhodca by si mal „spomenúť“ na VAR, ak nastane incident, ktorý treba preskúmať a mal by byť pripravený pozdržať čas nadviazania na hru, aby vytvoril priestor na „kontrolu“, príp. následné preskúmanie
- faktické incidenty alebo rozhodnutia (napr. miesto priestupku, postavenie hráča/hráčov pri postavení mimo hry, bod kontaktu pri zakázanej hre alebo zakázanej

hre rukou, lopta mimo hry, dosiahnutie/nedosiahnutie gólu) si zvyčajne nevyžadujú OFR

- schopnosť identifikovať „neutrálnu zónu/ situáciu“, keď hra nebola prerušená, VAR odporúča preskúmanie a rozhodca musí prerušiť hru
- situácia, keď má dôjsť k dosiahnutiu gólu a asistent rozhodcu zdvihne zástavku a signalizuje postavenie mimo hry, omeškanie signálu píšťalkou môže vytvoriť príležitosť na uznanie nesprávne signalizovaného „ofsajdového“ gólu, ak gól bol dosiahnutý skôr než rozhodca zapískal
- byť pripravený na nepredvídateľný priestupok „jeden z milióna“
- v akom poradí má prebehnúť prezeranie, ak nastane zložitá situácia s viacerými priestupkami v rovnakom čase
- správne použitie signálu pre „kontrolu“ a (dvoch) oficiálnych signálov na preskúmania

6.2.2 Najdôležitejšie body vo vzdelávaní VAR a AVAR

Štruktúra vzdelávania a jednotlivé školenia by mali vychádzať z nasledujúcich dôležitých princípov:

- zameranie sa na („kontroly“ a preskúmania) len v prípade „jasných a očividných chýb“
- VAR je povinný zabezpečiť, aby neboli preskúmané neopodstatnené incidenty
- v prípade, že hrozí očividné nesprávne rozhodnutie, rozhodcu treba upozorniť, aby počkal s nadviazaním na hru
- presné stanovenie začiatku útočnej fázy APP a identifikácia pravdepodobných priestupkov zo strany útočiaceho družstva počas útočnej fázy, AVAR sa sústreďuje na postavenia mimo hry
- zdokonalenie schopnosti sústrediť sa na TV obrazovku po dobu 2x45 minútových intervalov, schopnosť pohotovo reagovať a nastaviť sa na začiatok novej útočnej fázy, APP výrazne prispieva k procesu koncentrácie
- vždy, keď VAR vykonáva „kontrolu“ alebo preskúmanie, AVAR musí naďalej sledovať prebiehajúcu akciu (ak ho VAR nepožiadá o radu)
- byť pripravený na nepredvídateľný priestupok „jeden z milióna“, vrátane obmedzeného počtu priestupkov na ČK, ktoré možno nahlásiť rozhodcovi po nadviazaní na hru
- pravidelný kontakt s rozhodcom (napr. každých 10-15 minút) uisťuje rozhodcu, že systém funguje
- pomoc rozhodcovi pri určovaní, v akom poradí má prebehnúť preskúmanie, ak nastane zložitá situácia s viacerými priestupkami v rovnakom čase
- asistencia pri identifikácii hráča, ktorému treba udeliť ŽK alebo ČK
- jasná komunikácia s rozhodcom a medzi VAR, AVAR a RO

6.2.3 Najdôležitejšie body vo vzdelávaní AR, náhradných rozhodcov a AAR

Štruktúra vzdelávania a jednotlivé školenia by mali vychádzať z nasledujúcich dôležitých princípov:

- základným pravidlom zostáva, že len rozhodca môže iniciovať preskúmanie, ostatní rozhodcovia môžu odporučiť preskúmanie

- AR musia urobiť rozhodnutie vždy. Neexistuje možnosť povedať „neviem, tak sa pozriem na videozáznam“. Avšak, ak je hráč v jasnom rozbehu smerom k/ alebo vo vnútri pokutového územia a hrozí, že dosiahne gól pri reálnom podozrení, že je v postavení mimo hry (pozične alebo priestupok), alebo ide o priestupok počas útoku, pozdržanie signálu zástavkou pomôže predísť závažnej chybe, ktorú by nebolo možné napraviť, ak by hra bola prerušená. Ak by išlo o dosiahnutie gólu, pokutový kop, alebo útočné vhadzovanie spoza postrannej čiary alebo voľný kop a AR by asistoval pri stretnutí bez VAR, AR musí signalizovať zástavkou, nakoľko správnosť tohto rozhodnutia je rozhodujúca pre „kontrolu“ alebo „preskúmanie“
- ak ostatní rozhodcovia na hracej ploche a video rozhodcovia nie sú priamo zapojení do incidentu, ktorý sa prezerá, zostávajú ticho počas prehrávania, aby nerušili rozhodcu a VAR
- ostatní rozhodcovia na hracej ploche si musia pamätať kde a ako treba nadviazať na hru
- ostatní rozhodcovia na hracej ploche musia dozerať a kontrolovať hráčov a technické zóny, pokiaľ je rozhodca zaneprázdnený preskúmaním, obzvlášť ak ide o OFR

6.2.4 Nácvik špecifických rozhodnutí a situácií

Nácvik by mal byť neustále zameraný na:

- schopnosť identifikovať len rozhodnutia a situácie, ktoré protokol/pravidla dovoľuje preskúmať
- pravidelne zdôrazňovať, že prehrávanie videozáznamu sa nesmie použiť na iné rozhodnutia alebo incidenty
- schopnosť posúdiť, ktoré rozhodnutia možno preskúmať len na základe informácie od VAR
- schopnosť posúdiť, ktoré rozhodnutia a incidenty potrebujú OFR, vrátane presunu rozhodcu do RRA, ak je pravdepodobnosť na OFR (kvôli šetreniu času)
- pomoc rozhodcovi pri určovaní, v akom poradí má prebehnúť preskúmanie, ak nastane zložitá situácia s viacerými priestupkami v rovnakom čase

6.2.5 Tematické okruhy v súvislosti so štyrmi preskúmateľnými kategóriami priestupkov, ktoré môžu zmeniť priebeh stretnutia

Je potrebné naštudovať a natrénovať všetky možné scenáre a špeciálnu pozornosť venovať týmto situáciám:

a) Dosiahnutie gólu

- Priestupok hráča družstva, ktoré dosiahlo gól a priestupok sa stal v útočnej fáze (postavenie mimo hry, zakázaná hra, zakázaná hra rukou a pod.)
- lopta mimo hry pred dosiahnutím gólu
- rozhodnutie týkajúce sa dosiahnutia respektíve nedosiahnutia gólu (ak sa nepoužíva technológia bránkovej čiary)

b) Pokutový kop

- nesprávne nariadený pokutový kop
- priestupok na nariadenie pokutového kopu, ktorý nebol potrestaný
- miesto priestupku (vo vnútri alebo mimo pokutového územia)
- priestupok útočiaceho družstva, ktorý predchádzal nariadeniu pokutového kopu
- lopta mimo hry pred priestupkom
- priestupok brankára a/alebo hráča vykonávajúceho pokutový kop
- predčasný vstup hráča útočiaceho družstva alebo brániaceho družstva do pokutového územia, pričom sa tento následne priamo zapojí do hry potom, čo sa lopta odrazí od bránkovej žrde, brvna alebo brankára

c) Priamo udelená červená karta

Priestupok, ktorý „aktívni“ rozhodcovia vnímajú ako:

- hrubé nešportové správanie, pohryzenie alebo oplútie ktorejkoľvek osoby
- surová hra (alebo napádanie vykonané riskantným spôsobom)
- zmarená jasná gólová príležitosť (zvlášť miesto priestupku a pozície ostatných hráčov a priestupky zo strany previnivšieho sa družstva počas útočnej fázy – postavenie mimo hry, zakázaná hra, zakázaná hra rukou a pod.)
- používanie pohoršujúcich, urážlivých alebo vulgárnych gest
- masový nešportový prejav/konflikt

Priestupok, ktorý zaznamenali len VAR/AVAR ako napríklad:

- hrubé nešportové správanie, pohryzenie alebo oplútie ktorejkoľvek osoby
- surová hra (alebo napádanie vykonané riskantným spôsobom)
- používanie pohoršujúcich, urážlivých alebo vulgárnych gest

VAR/AVAR si musia uvedomiť dôležitosť rýchleho postrehu incidentu, ktorý ostatní rozhodcovia nezaregistrovali.

d) Chybná identifikácia vinníka

Rozhodca napomenie alebo vylúči z hry nesprávneho hráča previnivšieho sa družstva

6.2.6 Tematické okruhy v súvislosti s incidentmi rôznej obťažnosti

Špeciálnu pozornosť je potrebné venovať zložitejším a náročnejším incidentom ako napríklad:

- rozdiel medzi „kontrolou“ a „preskúmaním“

- rozdiel medzi útočnou fázou pred dosiahnutím gólu, pokutovým kopom alebo zmarením jasnej gólovej príležitosti
- pokračovanie hry po potenciálne preskúmateľnom incidente
- pokračovanie hry po tom, čo lopta je jasne mimo hry
- použitie rôznych rýchlosti prehrávania na určenie „bodu kontaktu“ a „intenzity (zakázanej hry) alebo úmyslu pri (zakázanej hre rukou)“
- rozhodnutie o opätovné nadviazanie na hru, vrátenie miesta, kde je pôvodné rozhodnutie zrušené a hra je prerušená kvôli preskúmaniu
- masový nešportový prejav/konflikt
- situácie, keď nastanú potenciálne preskúmateľné priestupky v jednom pokutovom území a hra sa okamžite presunie do druhej polovice hracej plochy alebo do pokutového územia na opačnej strane
- situácie, keď je prehliadnutý pokutový kop a pred incidentom došlo k priestupku zo strany útočiaceho družstva počas útočnej fázy
- situácie, ktoré sú na hrane prípustnosti protokolu alebo ku ktorým dochádza vo veľmi zriedkavých prípadoch
- hru treba prerušiť na preskúmanie, ale je náročné zistiť, kedy sa nachádza v neutrálnej zóne/situácii
- situácie, ktoré si vyžadujú dodatočné disciplinárne opatrenia, alebo disciplinárne opatrenie je potrebné zrušiť alebo zmeniť
- incidenty, pri ktorých je udelená ČK v situácii bez lopty
- incidenty, pri ktorých je udelená ČK v situácii bez lopty spôsobené členom družstva, ktoré získa pokutový kop alebo dosiahne gól
- incidenty, pri ktorých je udelená ČK v situácii bez lopty spôsobené členom družstva, ktoré potom inkasuje pokutový kop alebo gól

Viacnásobne priestupky nasledujúce rýchlo po sebe

Pravdepodobne najzložitejšie a najnáročnejšie sú situácie, počas ktorých vznikne množstvo náročných incidentov tesne po sebe, ako napríklad:

Príklad 1:

- možné prehliadnutie pokutového kopu pre družstvo A
- protiútok zo strany družstva B
- potenciálne postavenie mimo hry a dosiahnutie gólu družstvom B

Príklad 2:

- potenciálne postavenie mimo hry proti útočníkovi družstva A
- zakázaná hra zo strany obrancu družstva B – vo vnútri alebo mimo pokutového územia?
- zmarenie jasnej gólovej príležitosti alebo surová hra?

Príklad 3:

- potenciálne/možné prehliadnutie hrubého nešportového správania (bez lopty) družstvom A
- protiútok zo strany družstva B
- potenciálne postavenie mimo hry a dosiahnutie gólu družstvom B

Príklad 4:

- možný prehliadnutý priestupok útočiacim družstvom (družstvo A) počas útočnej fázy
- možné prehliadnutie pokutového kopu pre družstvo A
- protiútok zo strany družstva B
- potenciálne postavenie mimo hry a dosiahnutie gólu družstvom B

6.2.7 Tematické okruhy v súvislosti s riadením hráčov

Špeciálnu pozornosť je potrebné venovať vyškoleniu a vzdelávaniu v súvislosti so správaním sa hráčov a členov realizačných tímov vrátane:

- počas procesu prezerania – obzvlášť, keď sa rozhodca nachádza v RRA
- oznámenia konečného rozhodnutia, napr. spolupráca s kapitánom/kapitánmi
- umiestnenie hráča, ktorému má byť udelená ČK, ale priestupok/rozhodnutie sa práve prezerá, napr. izolovať hráča v blízkosti rozhodcu, poslať mimo hracej plochy, ale ponechať ho v technickej zóne alebo s náhradným rozhodcom a pod.
- správne opätovné nadviazanie na hru zo správneho miesta po oznámení konečného rozhodnutia a po udelení disciplinárneho trestu
- jasné oznámenie udelenia ŽK alebo zrušenie ČK
- komunikácia s hráčmi a členmi realizačných tímov, ak nastane problém s technológiou

6.3 Školiaci materiál

Vzdelávanie rozhodcov, VAR a ostatných je mimoriadne dôležité a vyžaduje si značné množstvo videozáznamov z futbalových stretnutí. Aj keď používanie videoklipov pri jednotlivých incidentoch je veľmi cenné, je dôležité používať väčšie časti futbalových stretnutí alebo záznamy z celého stretnutia. Obzvlášť je to potrebné na zdokonalenie schopnosti VAR sústrediť sa a vedieť identifikovať „jasné a očividné chyby“ v zlomových incidentoch a „prehliadnutie závažného incidentu“ po dlhej pauze/po dlhej nečinnosti.

Jednotlivé súťaže a krajiny by sa mali dohodnúť na vzájomnej výmene informácií (incidenty, chyby, osvedčené postupy a pod.), materiálov (videoklipy incidentov, videoklipy obsahujúce výmenu informácií medzi Var rozhodcami, celé stretnutia a pod.) a iných nápadov, ktoré by umožnili rozhodcom, VAR a ostatným členom rozhodcovského tímu nacvičovať použitím materiálov, ktoré nepoznajú. Použitie materiálov z inej krajiny je lepšie ako použitie videoklipov z vlastných súťaží, keďže je tam väčšia pravdepodobnosť, že ten incident/rozhodnutie už poznajú. Takýto spôsob vzájomnej spolupráce je rozhodujúci a je

možne realizovať ho cez IFAB platformu, ktorá zo svojej strany poskytne spätnú väzbu pre IFAB.

6.3.1 Nácvik komunikácie medzi rozhodcami – osvedčené postupy

Úlohou všetkých školení pre VAR je zamerať pozornosť na zrozumiteľnosť komunikácie a dôležitosť spôsobu, akým rozhodca a VAR (tam, kde je vhodné aj AVAR) poskytujú podrobný, faktický a výstižný popis analyzovaného incidentu.

Je dôležité, aby rozhodca (a tam, kde je vhodné aj AR) oznámil, aký priestupok bol potrestaný alebo nebol potrestaný a určí previnivšieho sa hráča. Napr. na základe signálu, že bol nariadený „pokutový kop za zakázanú hru pre modrého hráča s číslom 8“ VAR určia, či došlo k potenciálnej „jasnej a očividnej chybe“, alebo bolo prehliadnuté niečo vážne.

VAR musí:

- jasne rozlišovať, aký je rozdiel medzi „kontrolou“ a „preskúmaním“ a informovať rozhodcu o výsledku „tichej kontroly“ podľa preferencií jednotlivých rozhodcov
- tam, kde je to potrebné potvrdiť počet hráčov/družstiev zapojených do incidentu
- používať technické termíny – nedbanlivá, riskantná surová hra, hrubé nešportové správanie, zmarenie jasnej gólovej príležitosti, zmarenie sľubne sa odvíjajúcej útočnej situácie atď. – tak ako je to zadefinované v Pravidlách futbalu pri popise incidentu

používať faktické poznámky a snažiť sa vykresliť situáciu, ako napr. *„bez použitia neprimeranej sily, neúmyselný alebo normálny/prirodzený kontakt. Útočník inicioval/vyvolal kontakt s obrancom (pokús o simulovanie)“*

- používať jasné výrazy na ukončenie komunikácie, ako napríklad „koniec“ v závislosti od preferencií rozhodcu
- zvážiť použitie komunikácie vo vojenskom štýle, s príslušnou terminológiou a postupom

https://en.wikipedia.org/wiki/Voice_procedure (napr. "VAR/meno VAR, vylučujem hráča # X for YYYY, akcia, prosím prezrieť, koniec." „Rozhodca/meno rozhodcu/prezerám, YYYY, koniec“.)

Ak sa rozhodca rozhodne, že nebude postupovať podľa informácie alebo rady VAR, musí jasne vyjadriť konečné rozhodnutie, napr. rozhodca si myslí, že zakázaná hra je surová hra, ale VAR radí, že ide len o „riskantnú“ hru. Ak rozhodca chce zostať pri pôvodnom rozhodnutí a vylúči hráča, musí informovať VAR (kvôli zachovaniu záznamu), že nedošlo k nedorozumeniu z jeho strany a použije frázu typu: *„Ďakujem za informácie. Zostávam pri ČK a nadviažeme na hru priamym voľným kopom“*

Ak sa počas stretnutia na komunikáciu medzi VAR a náhradným rozhodcom používa vysielacia, musí sa vytvoriť trojstranná komunikácia, pri ktorej náhradný rozhodca zopakuje všetky informácie, ktoré dostal od rozhodcu a VAR a sprostredkuje ich tomu druhému. Avšak, v prípadoch, kde sa to nedá uskutočniť a/alebo je potrebné mať viac informácií, obzvlášť v prípade, kde podľa skúsenosti rozhodcu ide o veľmi dôležité rozhodnutie, rozhodca musí odbehnúť ku stolíku náhradného rozhodcu a pomocou vysielacky sa spoji priamo s VAR.

6.3.2 Návrik komunikácie pre RO – osvedčené postupy

Komunikácia medzi VAR/AVAR a RO vo VOR sa musí jasne zamerať na akciu alebo incident, ktorý je potrebné prezrieť, ako napríklad:

- jasne označiť incident/fázu hry, ktorý/ktorú treba analyzovať
- slovne vyjadriť z akého uhla/uhlov a pohľadu/pohľadov sa VAR pozerá a na čo by sa mohol chcieť pozrieť rozhodca
- výber najlepšieho uhla/uhlov a rýchlosť prehrávania
- využitie spomaleného záberu a prezerania snímku po snímku len na faktické situácie ako napr. pozičné postavenie hráčov (postavenie mimo hry, zmarenie jasnej gólovej príležitosti), bod kontaktu (zakázaná hra rukou, zakázaná hra), nie na subjektívne situácie ako napr. intenzita súboja a úmysel pri zakázanej hre
- využitie priblíženia alebo vzdialenia objektu (tam, kde je to možné a vhodné)
- pretočenia a urýchlenia (tam, kde je to možné a vhodné)
- požiadanie o rozdelenie obrazovky, obzvlášť v prípade postavenia mimo hry, aby boli zachytené súčasne dva zábery, nakoľko jeden by nebol postačujúci

7. Predpokladaný harmonogram – rozhodcovské špecifiká

7.1 Realizačný, podporný a schvaľovací program (IAAP)

V marci 2018 IFAB a FIFA oznámili požiadavky IAAP v súvislosti s celkovým zavedením VAR do rôznych súťaží. Tretí krok IAAP procesu sa týka školení a vzdelávania rozhodcov/VAR/AVAR.

Je nevyhnutné dodržať a zdokumentovať nasledujúci postup:

Vypracovanie podrobného vzdelávacieho plánu prípravy pre jednotlivé súťaže, obsahujúci:

- rozsah prípravy, obsah a časový plán, v súlade s celkovým projektovým plánom (IAAP, krok 1)
- presne zadefinovaný prípravný program, vrátane teoretickej prípravy, „off-line“ a „živého / on-line“ výcvik všetkých členov rozhodcovského tímu

Vyhodnotenie vzdelávacieho programu

- kontrola na mieste a podpora zo strany FIFA/IFAB pri vzdelávaní VAR a rozhodcov
- príležitosti na doladenie vzdelávacieho procesu a uplatnenie VAR protokolu

Splnenie kvalifikačných predpokladov pre členov rozhodcovského tímu

- potvrdenie a doklad/certifikát o absolvovaní vzdelávacieho programu pre každého člena rozhodcovského tímu
- absolvovanie všeobecného vzdelávacieho programu, vrátane teoretickej prípravy, „off-line“ a „živého / on-line“ výcviku

Záverečné vyhodnotenie

Hodnotenie na základe výkonu priamo na mieste počas priamych/živých stretnutí mimo súťaže (kontrola na mieste)

7.2 Vzdelávací program

Vzdelávanie rozhodcov, zapojených do prípravného programu musí spĺňať všetky potrebné úrovne podľa požiadaviek IAAP. Je dôležité, aby v každom štádiu prebehlo opakovanie predchádzajúcich fáz, nakoľko tento vzdelávací program neprebíha len v jednej rovine.

7.2.1 Teoretická príprava (protokol VAR a uplatnenie protokolu)

Je nesmierne dôležité, aby všetci rozhodcovia, AR, VAR a AVAR dokonale poznali protokol VAR a jeho uplatnenie. Rozhodcovia musia ovládať protokol rovnako dobre ako Pravidlá futbalu, nakoľko rozhodnutia, týkajúce sa VAR bude potrebné riešiť vo vypätých situáciách a bez možnosti nahliadnuť do VAR Príručky.

Hlavný dôraz:

- jasná predstava o základných princípoch a praktických aspektoch
- jasná predstava o tom, čo treba preskúmať, t.j. všetky štyri kategórie, ktoré môžu zmeniť priebeh stretnutia
- presné vymedzenie a zhoda pri interpretácii definície „jasne a očividne nesprávne“
- spolupráca a komunikácia medzi VAR, rozhodcom, operátorom
- testovanie vedomostí z protokolu VAR, postupy a praktické otázky

7.2.2 Vzdelávanie Off-line

A. Oboznámenie sa s nastavením VOR/technickou výbavou (Support Tech Provider)

Väčšina vybavenia/príslušenstva bude úplné „nová“ pre používateľov a preto je nevyhnutné, aby všetci užívatelia vedeli ako funguje (aké má silné stránky a obmedzenia).

Potrebný čas: 1 x 1 hodina (každý VAR/AVAR/operátor)

B. Uplatnenie protokolu (úroveň 1)

Školenie za pomoci 25 videoklipov jednoduchých situácií.

Súčasne je to prvou fázou uplatnenia protokolu VAR v reálnych/skutočných videozáznamoch zo stretnutí. Dáva možnosť užívateľom pochopiť aké uhly/rýchlosti sú dostupné, ako pracovať so zariadením a s operátormi. Zároveň pomáha školiteľom uvedomiť si akou rýchlosťou sa jednotliví užívatelia zoznamujú so zariadením a ako rýchlo dokážu „zaregistrovať“, čo sa deje na obrazovke v reálnom čase a v opakovanom zázname.

Požiadavka: 3 stretnutia, 25 klipov, s podrobným vyhodnotením a časovou pauzou medzi jednotlivými sedeniami (každý VAR/AVAR/operátor)

C. Uplatnenie protokolu (úroveň 2)

Školenie za pomoci 25 videoklipov predstavujúcich zložitejšie situácie (aj také, ktoré sú mimo protokolu).

Táto úroveň je nadstavbou úrovne 1 s použitím zložitejších situácií (t.j. situácií, ktoré je náročnejšie posúdiť a pri ktorých dochádza k viacerým priestupkom v tom istom čase). V ideálnom prípade, účastníci nepoznajú videozáznam, t.j. je z inej súťaže/krajiny.

Požiadavka: 3 stretnutia, 25 klipov, s podrobným vyhodnotením a časovou pauzou medzi jednotlivými sedeniami (každý VAR/AVAR/operátor).

D. Uplatnenie Protokolu

- Živé stretnutie off-line
- Živé stretnutie off-line, s náhradným rozhodcom
- Testovanie/vyhodnotenie (pripravenosť na živé nesúťažné stretnutia)

Živé stretnutie off-line – VAR, rozhodcovia a AVAR sú povinní pozrieť si „priame/živé stretnutie“ v TV (môže to byť aj na štadióne) a stanoviť, ktoré incidenty by „skontrolovali“ a prezreli. V tom druhom prípade sa taktiež musia rozhodnúť, či to bude len preskúmanie VAR alebo preskúmanie pri hracej ploche (OFR). Skupina rozhodcov potom odovzdá svoje poznámky VAR inštruktorovi, ktorý posúdi schopnosť skupiny identifikovať incidenty, ktoré si vyžadujú kontrolu, preskúmanie atď. Táto časť vzdelávacieho procesu, ktorá by doplnila prácu so zariadením, si vyžaduje ďalší výcvik na dosiahnutie ucelenosti.

Tento stupeň prípravy umožňuje výcvik a vyhodnotenie:

- individuálnej a skupinovej presnosti pri posudzovaní potreby kontrolovať špecifické incidenty alebo použiť konkrétny typ preskúmania (je potrebné zosúladiť názory rozhodcov a VAR skôr než sa pristúpi na prácu v teréne)
- zlepšenie koncentrácie, ktorá umožní VAR pohotovo reagovať na incident po dlhej pauze, keď nedochádza k žiadnym potenciálnym priestupkom na prezeranie

Požiadavka: 1 x 1 futbalové stretnutie (každý VAR/AVAR/operátor)

Priame/živé stretnutie s náhradným rozhodcom – VAR a rozhodcovia sú „spárovaní“ a spolu pozerajú „priame/živé stretnutie“ v TV (môže to byť aj na štadióne). Vyžaduje sa, aby VAR komunikoval s rozhodcom, keď je to potrebné (a naopak), ako keby išli „naživo“ počas stretnutia. V ideálnom prípade, majú prístup k simulátorom, ale ak nie, použijú záznamy, ktoré vysielajú v televízii.

Požiadavka: 1 x 1 futbalové stretnutie (každý VAR/AVAR/operátor)

7.2.3 Školenie naživo mimo súťaže

A. Simulované situácie

Družstvá dostanú za úlohu vytvoriť krátke situácie na nácvik:

- používania technológie
- komunikácie medzi rozhodcom a VAR/AVAR
- schopnosti identifikovať „jasné a očividné chyby“ a „prehliadnutia vážneho incidentu“
- preskúmania len na podnet VAR alebo preskúmania pri hracej ploche (OFR)

Hráči vytvoria množstvo situácií, ktoré si vyžadujú preskúmanie, čím umožnia rozhodcom s VAR a AVAR, aby si natrénovali postup pri riešení podobných situácií počas stretnutia. Je to veľmi cenná skúsenosť, ktorá výrazne prispeje k príprave za relatívne krátky čas v porovnaní so skutočným stretnutím, kde sa toho veľa neudeje.

Požiadavka: 4 x stretnutia na nácvik posúdenia rôznych možných incidentov vyskytujúcich sa vo futbalovom stretnutí (každý VAR/AVAR/rozhodca/operátor)

B. Krátke zinscenované futbalové stretnutia

Hráči vedome vytvoria situácie na nácvik vyššie uvedených oblastí.

Je to nadstavba bodu A (vyššie uvedeného). Tým, že hráči zahrajú krátke stretnutia/mini-stretnutia (každé z nich v trvaní 10-20 minút každý polčas), manažér stretnutia (inštruktor rozhodcov) vie zabezpečiť situácie na prezretie, ale taktiež sa môžu vyskytnúť momenty, keď sa nič neudeje, čo je realistickejšie v porovnaní s intenzitou incidentov v časti A. Je to užitočná pomoc na nácvik bdlosti – striedanie chvíľkovej nečinnosti s potrebou rýchlo vstúpiť do procesu kontroly a preskúmania.

Požiadavka: 2 x mini-stretnutia (každý VAR/AVAR/rozhodca/operátor)

C. Mládežnícke stretnutia, stretnutia nižších súťaží a priateľské stretnutia

Nácvik všetkých aspektov a praktických otázok protokolu VAR, ako je to uvedené v A+B. Podobne ako je uvedené v časti B, ale bez zinscenovania. Je dôležité, aby VAR bol zavedený do kontextu „bežného“ stretnutia, kde nedochádza k častým „kontrolám“ a ešte menej k potrebe preskúmania, ale o to účinnejšie ich treba riešiť.

Požiadavka: 2 x celé stretnutia za prítomnosti VAR/AVAR/rozhodcov/operátorov